

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Małopolskiego

Projekt zmiany

REGIONALNE PLANOWANIE PRZESTRZENNE JAKO NARZĘDZIE W POLITYCE ROZWOJU

lokalne planowanie przestrzenne nakierowane jest na proces budowlany. Ma odpowiedzieć na pytania gdzie, co i na jakich warunkach budować (lub nie budować). Finałem całego procesu, którego fazami są studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz plan miejscowy, jest decyzja administracyjna – pozwolenie na budowę.

regionalne planowanie przestrzenne skupia się na problemach co i gdzie rozwijać (lub czego nie rozwijać). Finałem procesu planowania, którego fazami są strategia rozwoju regionu i regionalny program operacyjny, jest decyzja finansowa – przeznaczeniu środków na dany cel i dany obszar.

INSTRUMENTY REGIONALNEJ POLITYKI PRZESTRZENNEJ

Własne programy i własne inwestycje województwa.

Priorytety w RPO, preferencje w wyborze projektów, elementy warunkowe

Priorytety do kontraktów wojewódzkich, postulaty do programów rządowych (lobbying).

Oferty wsparcia dla projektów innych partnerów (np. samorządów).

Propozycje priorytetów i programów dla WFOŚ i MARR.

Przepisy prawa lokalnego (np. powołanie parków krajobrazowych).

Uzgadnianie dokumentów planistycznych gmin.

Zakres ustaleń PZPW

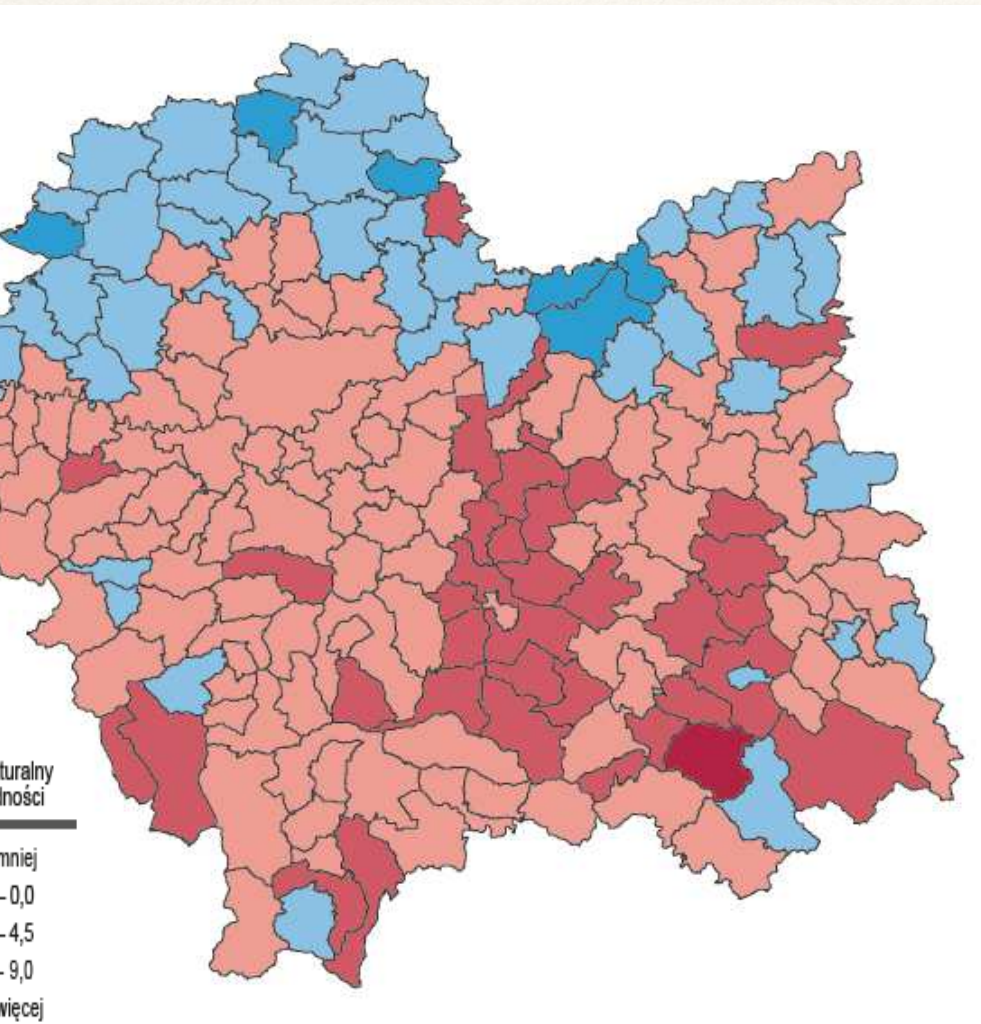
Plan zagospodarowania przestrzennego województwa obejmuje:

- ❖ wszechstronną inwentaryzację uwarunkowań rozwoju,
- ❖ racjonalną projekcję wyobrażeń o modelu przyszłego rozwoju,
- ❖ terytorialny kontekst ustaleń strategii rozwoju.

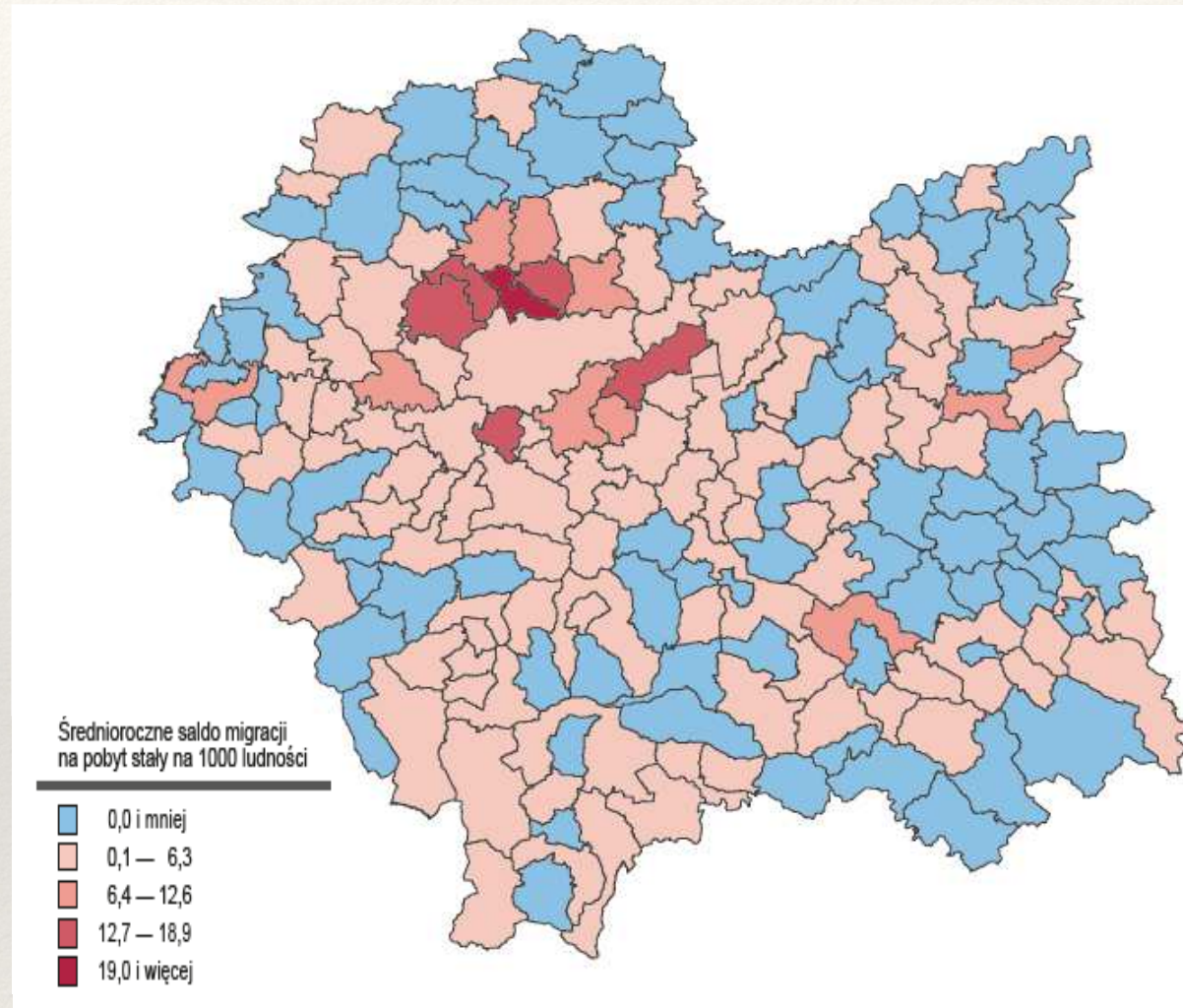
-
1. Kurczenie się i starzenie się miast.
 2. Nadmierna ekspansja na nowe tereny.
 3. Zróżnicowania w poziomie życia.
 4. Zróżnicowania dochodów samorządów gmin.
 5. Wytracania gruntów z użytkowania rolniczego.
 6. Katastrofa smogowa.
 7. Fikcja ochrony krajobrazu.
 8. Niewykorzystane potencjały turystyczne.
 9. Wyspy niedostępności komunikacyjnej.
 10. Luki infrastrukturalne.

SYTUACJA DEMOGRAFICZNA

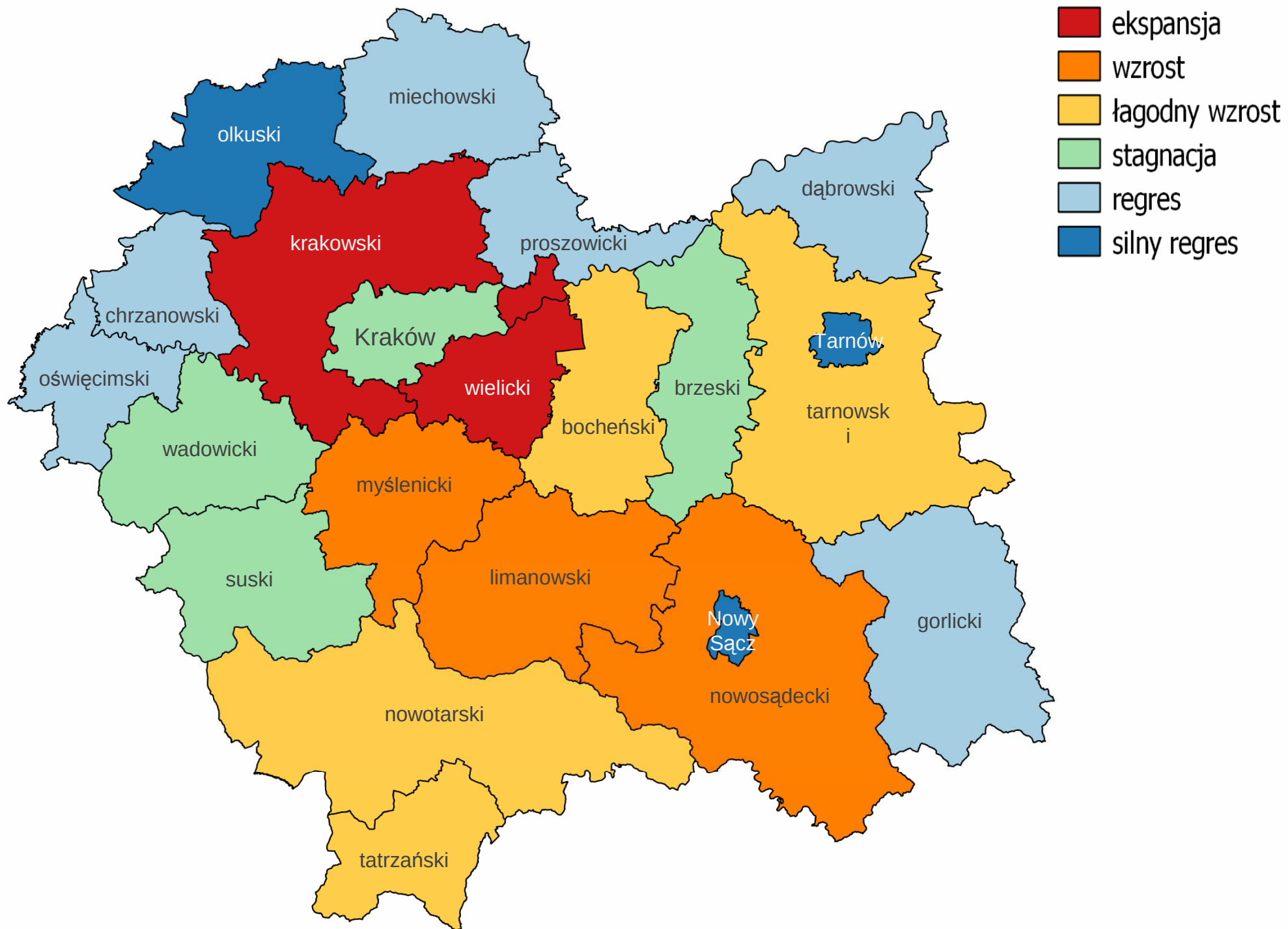
Ruch naturalny ludności w 2014 r.

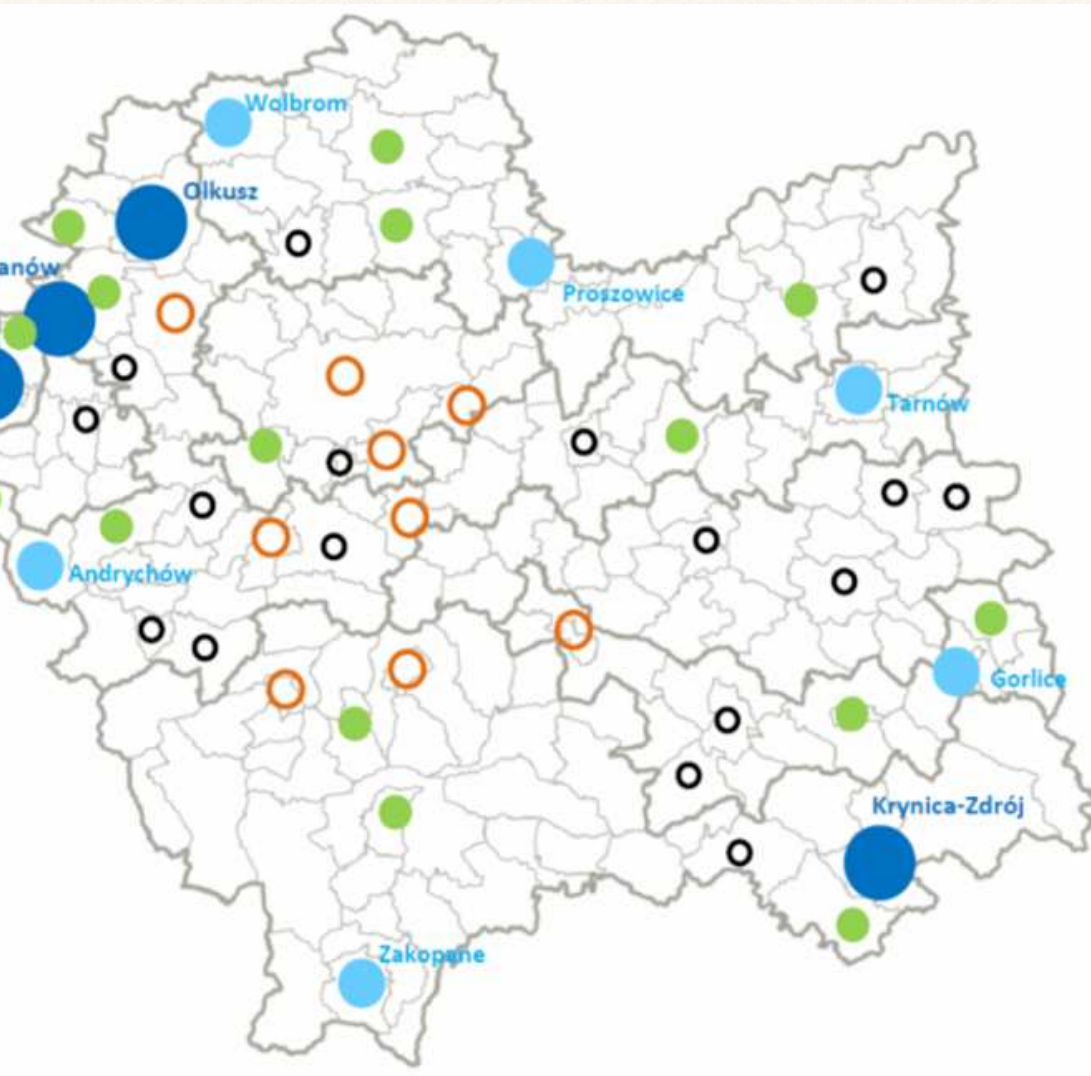
Migracje gminne ludności w latach 2000-2014.

Źródło: Atlas statystyczny województwa małopolskiego, 2016, GUS

Miasta „kurczące się”

MIANY LICZBY LUDNOŚCI W WYBRANYCH MIASTACH MAŁOPOLSKI
W LATACH 1995-2015

silny ubytek –
poniżej 10 %

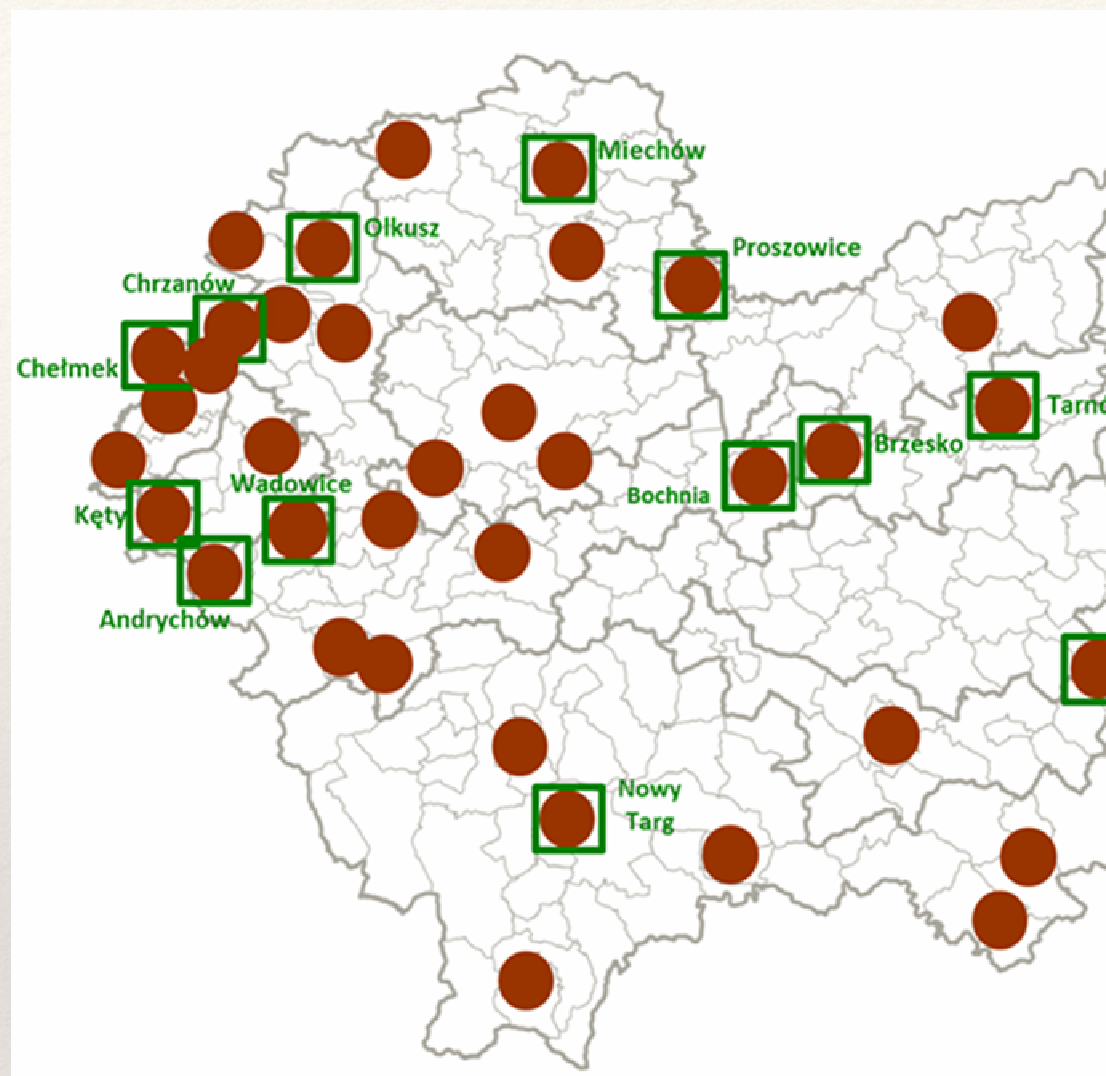

ubytek 0 – 5 %

przyrost ludności
powyżej 10%

Miasta „starzejące się”

ODSETEK LUDNOŚCI W WIEKU
POPRODUKCYJNYM W 2015 R.

Średnia
Polska: 19,6 %
Małopolska: 18,6 %

PRZYROST LUDNOŚCI
W WIEKU POPRODUKCYJNYM
W LATACH 2002-2015

Średnia
Polska: 4,5 pkt. procentow
Małopolska: 3,5 pkt. procentow

Wskaźnik	2003	2015	zmiana w %
PKB (ceny stałe) województwa*	64, 2 mld zł	83 mld zł	~ 30
Ludność (w tym)	3, 253	3, 372	3,7
▪ miast	1, 623	1, 634	0,7
▪ wsi	1,629	1,737	6,6
Ilość mieszkań (ogółem)	1,002 mln	1,146 mln	14,4
Powierzchnia mieszkania	22,5 m ²	26,5 m ²	17,7
Tereny mieszkaniowe**	9,6 tys. ha	22,4 tys. ha	131,9
Tereny rolne zabudowane**	42,1 tys. ha	39,6 tys. ha	- 5,9

* dane pochodzą z roku 2013 ** dane pochodzą z roku 2014

Wymagane zapotrzebowanie na nowe tereny mieszkaniowe wynikające:

z powodu wzrostu ludności

z powodu realnego wzrostu PKB

wyniosło w latach 2003-2015 łącznie ok.15 tys. ha.

Powierzchnia zabudowy:

wzrosła w latach 2003-2015 o 12,8 tys. ha i w 2015 r. osiągnęła 22,4 tys. ha

WYKRES JAKOŚCI ŻYCIA

Wzrostano składniki:

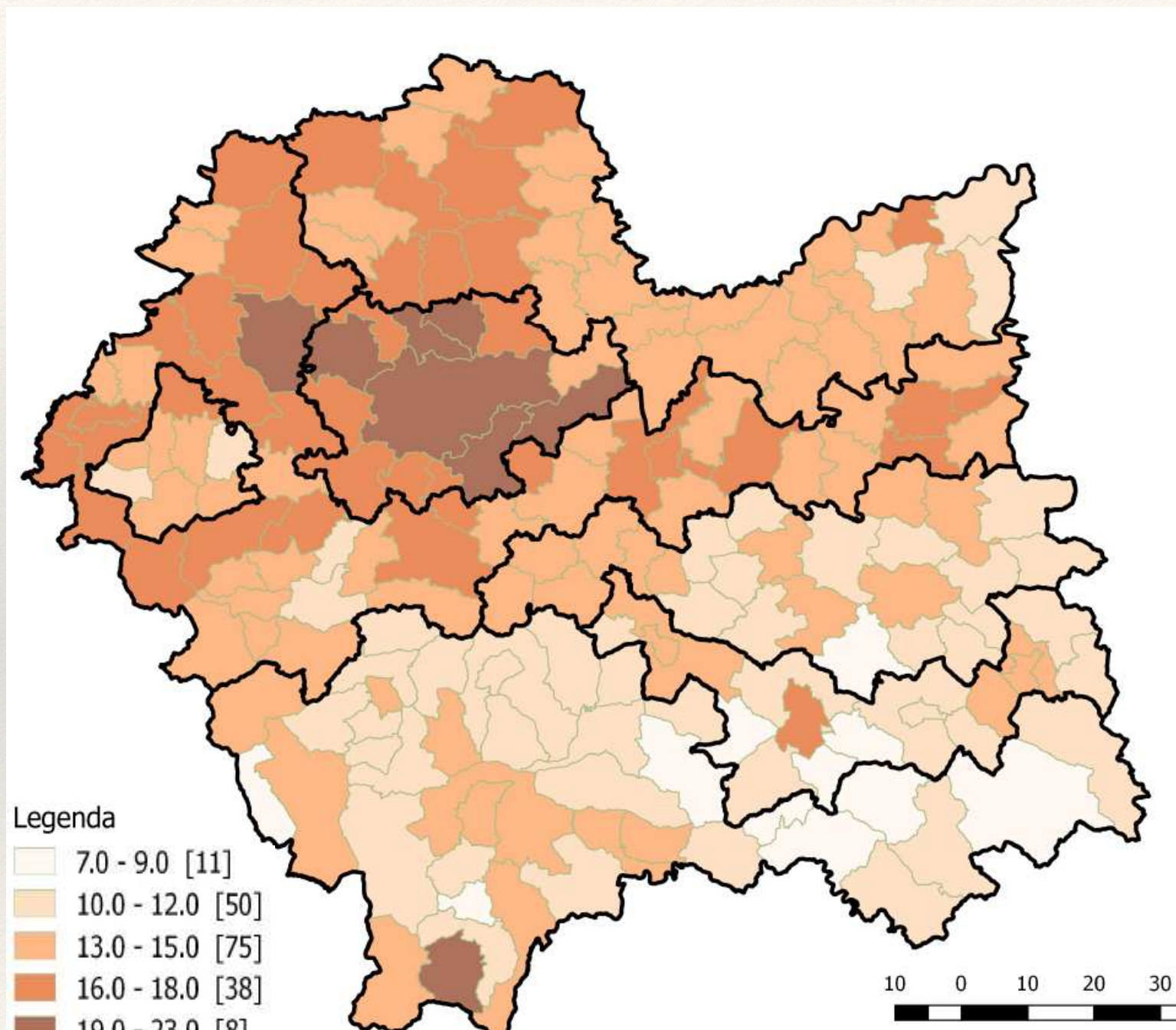
Wzrostano

om szkół

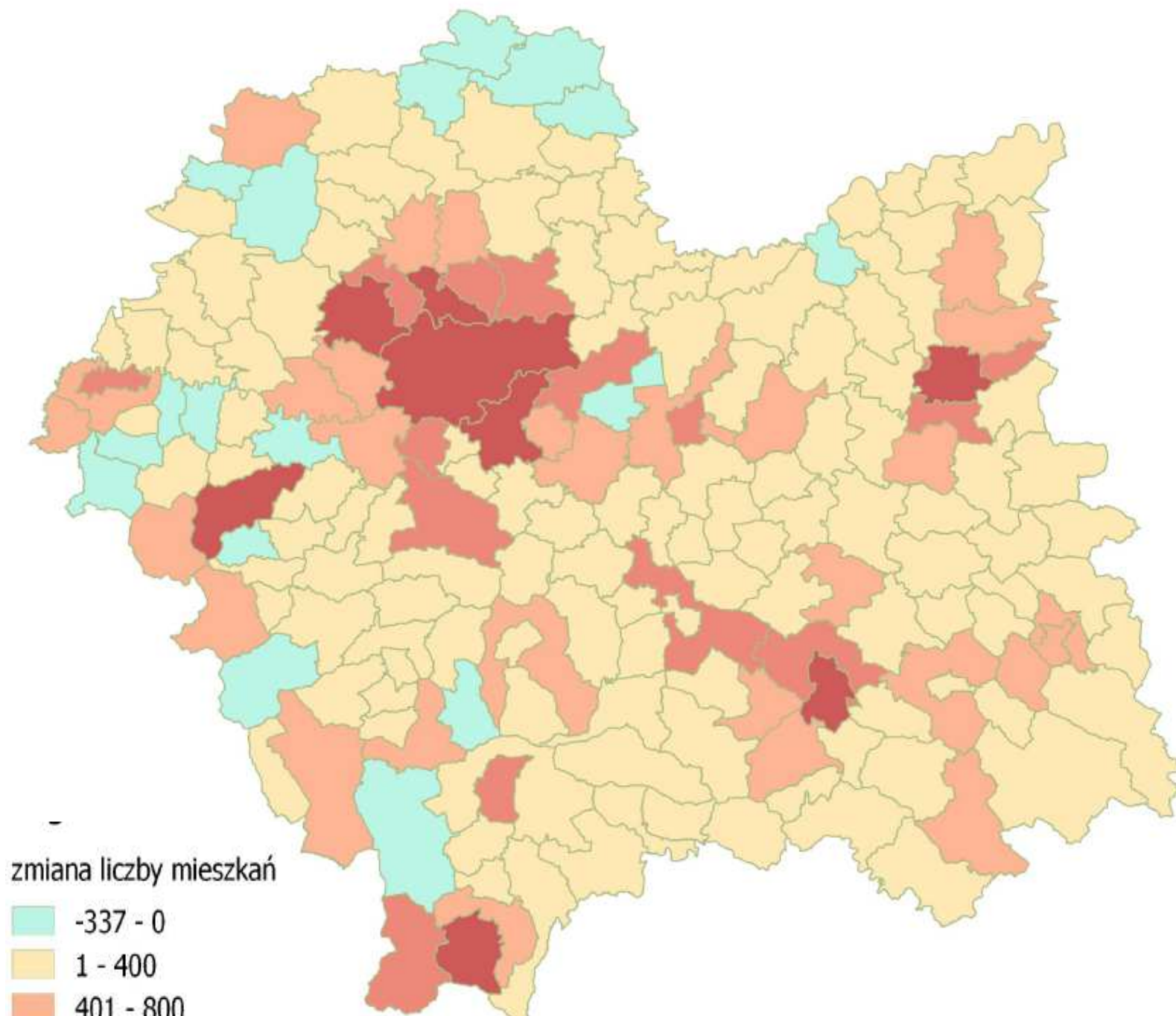
ożność gmin

ard mieszkaniowy

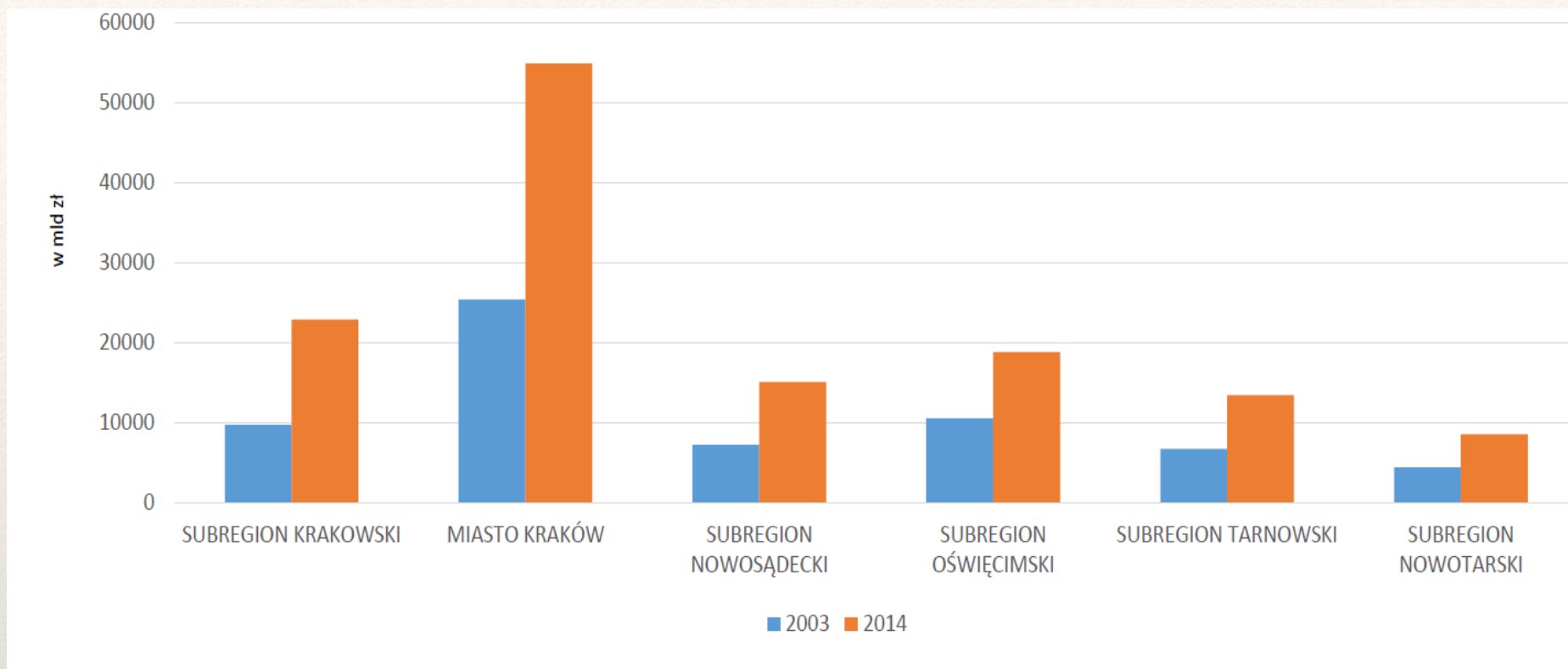
ępnosć komunikacyjna

Zmiana liczby mieszkań w gminach Małopolski w latach 2003-2014

Produkt Krajowy Brutto ogółem (w cenach bieżących)

Produkt Krajowy Brutto na 1 mieszkańca

Województwo/ podregiony	Produkt Krajowy Brutto na 1 mieszkańca		
	2003	2014	Indeks wzrostu
	[zł]	[zł]	
MAŁOPOLSKIE	19 784	39 824	2,01
KRAKOWSKI	15 005	32 290	2,15
KRAKÓW	33 573	72 303	2,15
NOWOSĄDECKI	14 414	28 365	1,97
OŚWIĘCIMSKI	19 250	34 080	1,77
TARNOWSKI	14 714	29 106	1,98

Zróżnicowania w rozwoju gospodarczym

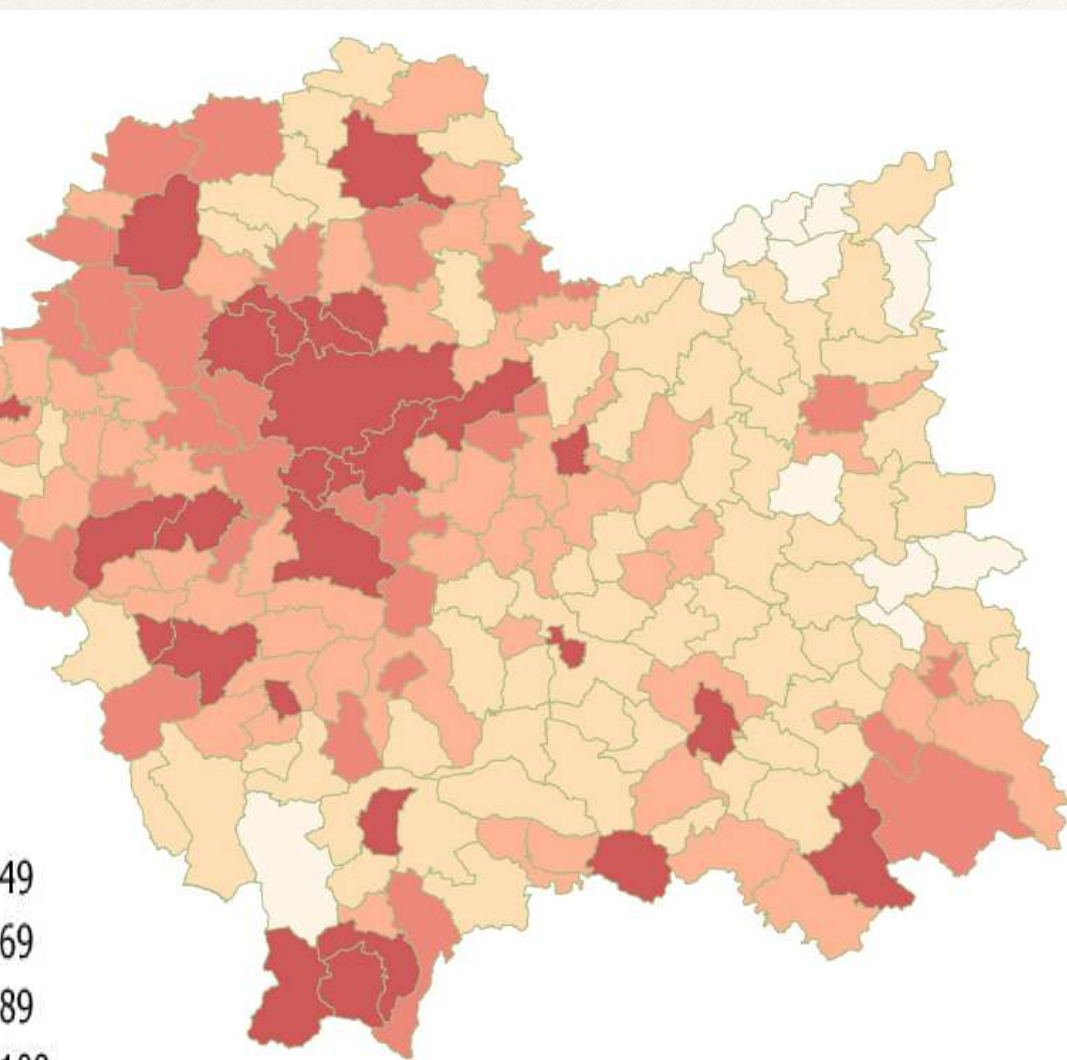
Zmiany udziału procentowego PKB w podregionach Małopolski

Nazwa	Produkt Krajowy Brutto ogółem, województwo=100			
	2003	2005	2010	2014
	[%]	[%]	[%]	[%]
MAŁOPOLSKIE	100,0	100,0	100,0	100,0
KRAKOWSKI	15,2	15,0	16,2	17,1
KRAKÓW	39,6	40,4	40,4	41,0
NOWOSĄDECKI	11,3	11,5	11,2	11,3
OŚWIĘCIMSKI	16,5	15,7	14,9	14,1
TARNOWSKI	10,5	10,6	10,5	10,1
NOWOTARSKI	6,9	6,9	6,8	6,4

Źródło: Opracowanie własne UMWM na podstawie danych GUS

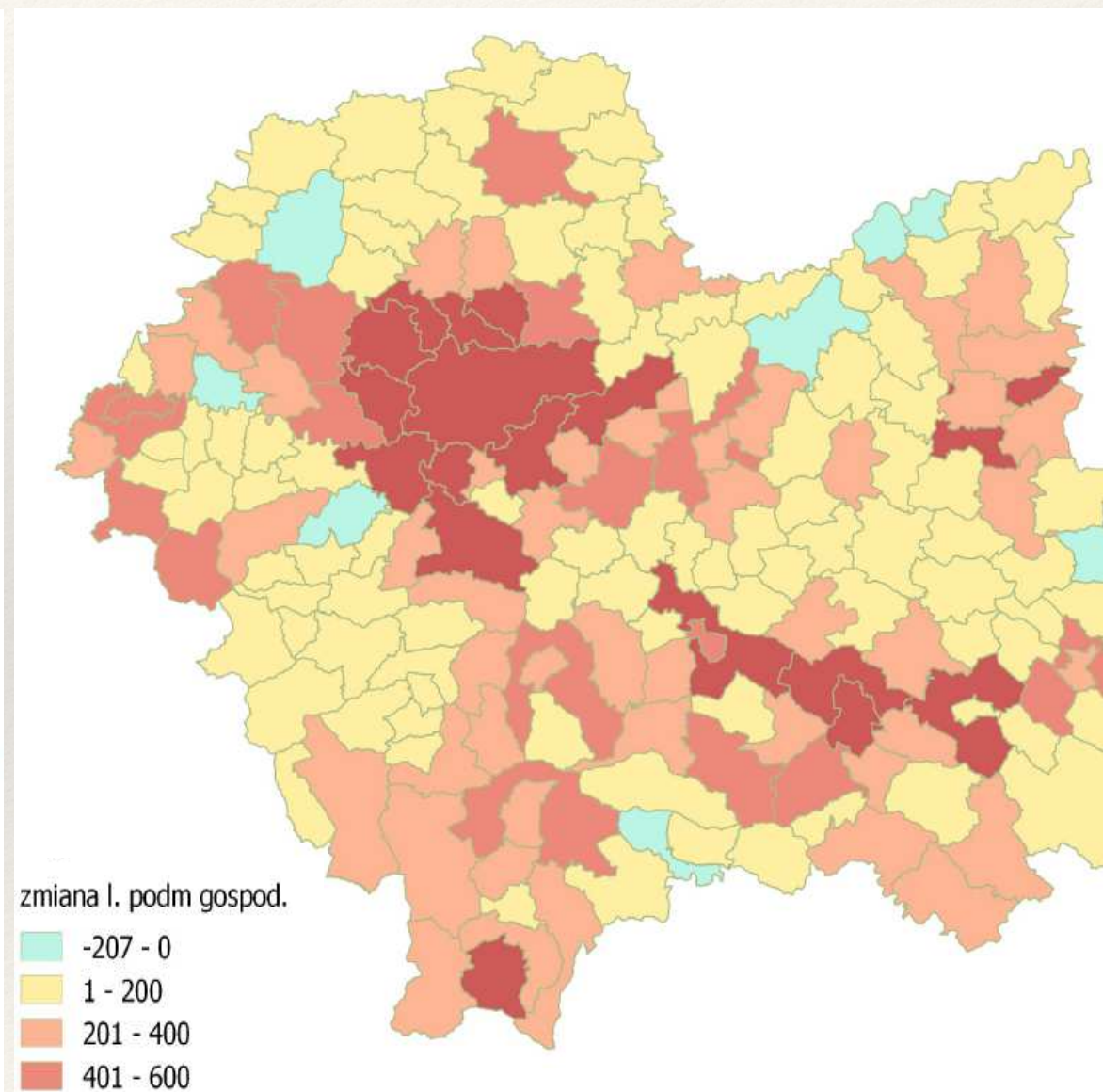
Zróżnicowania w rozwoju gospodarczym

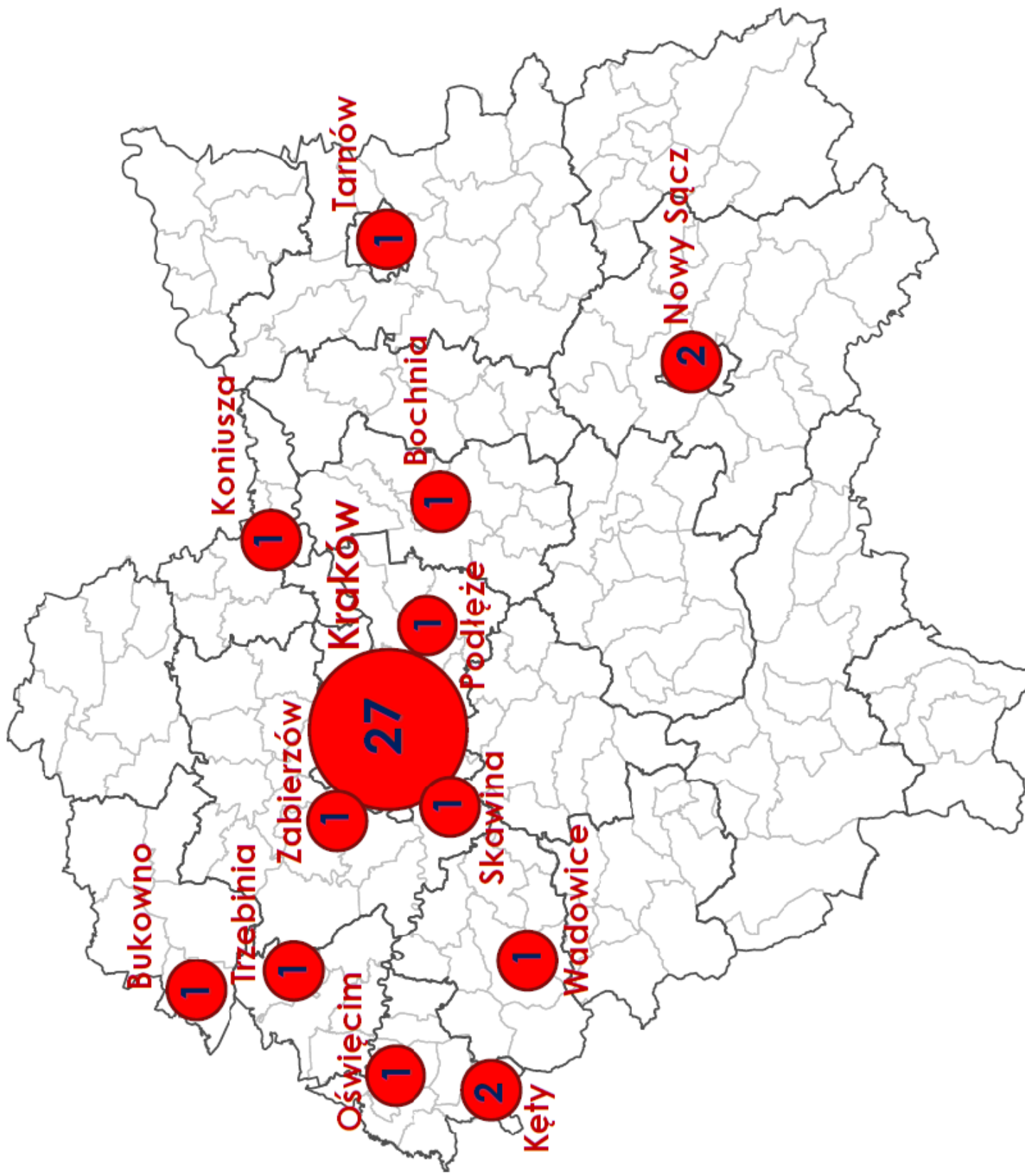
Liczba podmiotów gospodarczych na 1000
mieszkańców w 2015 r.

49
69
89
109
- 211

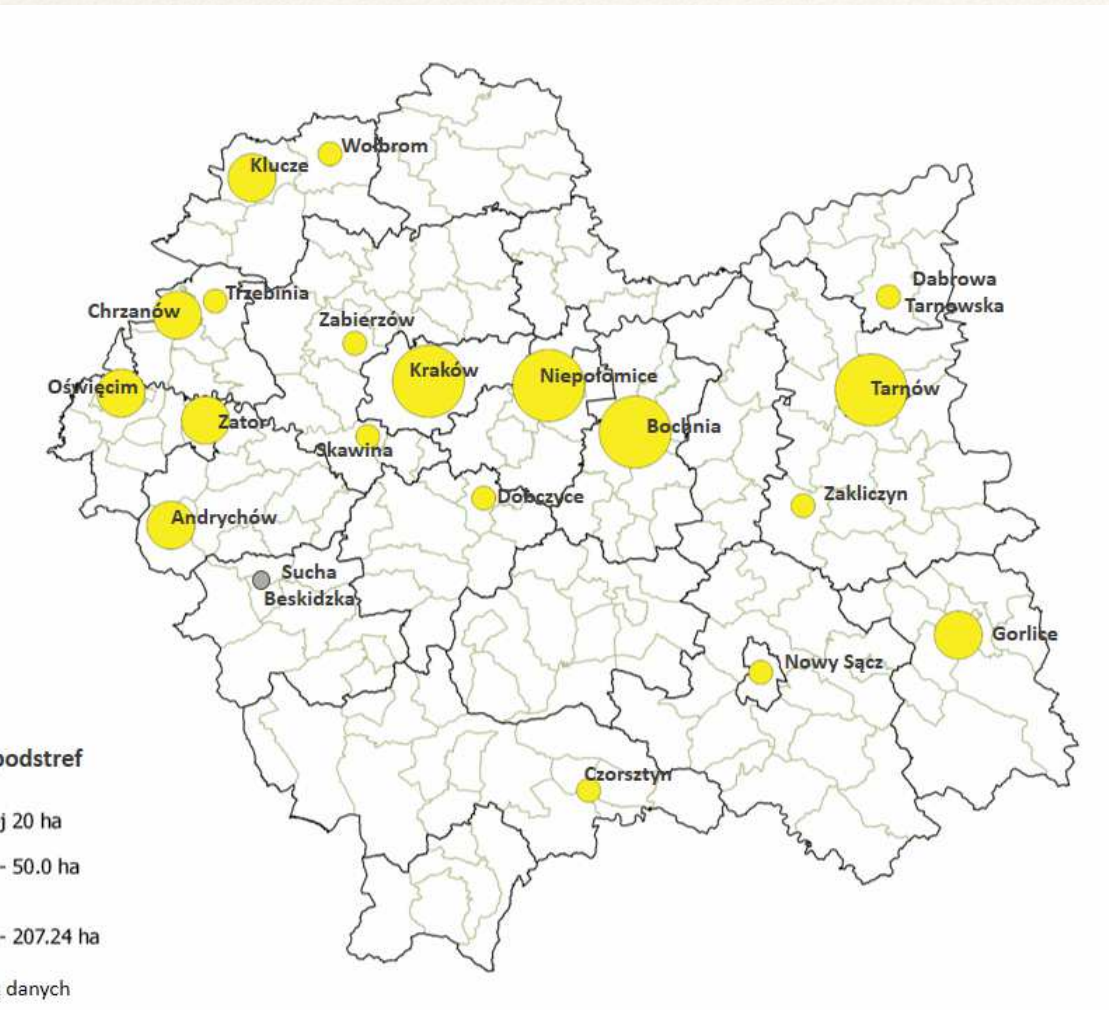
Zmiana liczby podmiotów gospodarczych
w latach 2003-2015

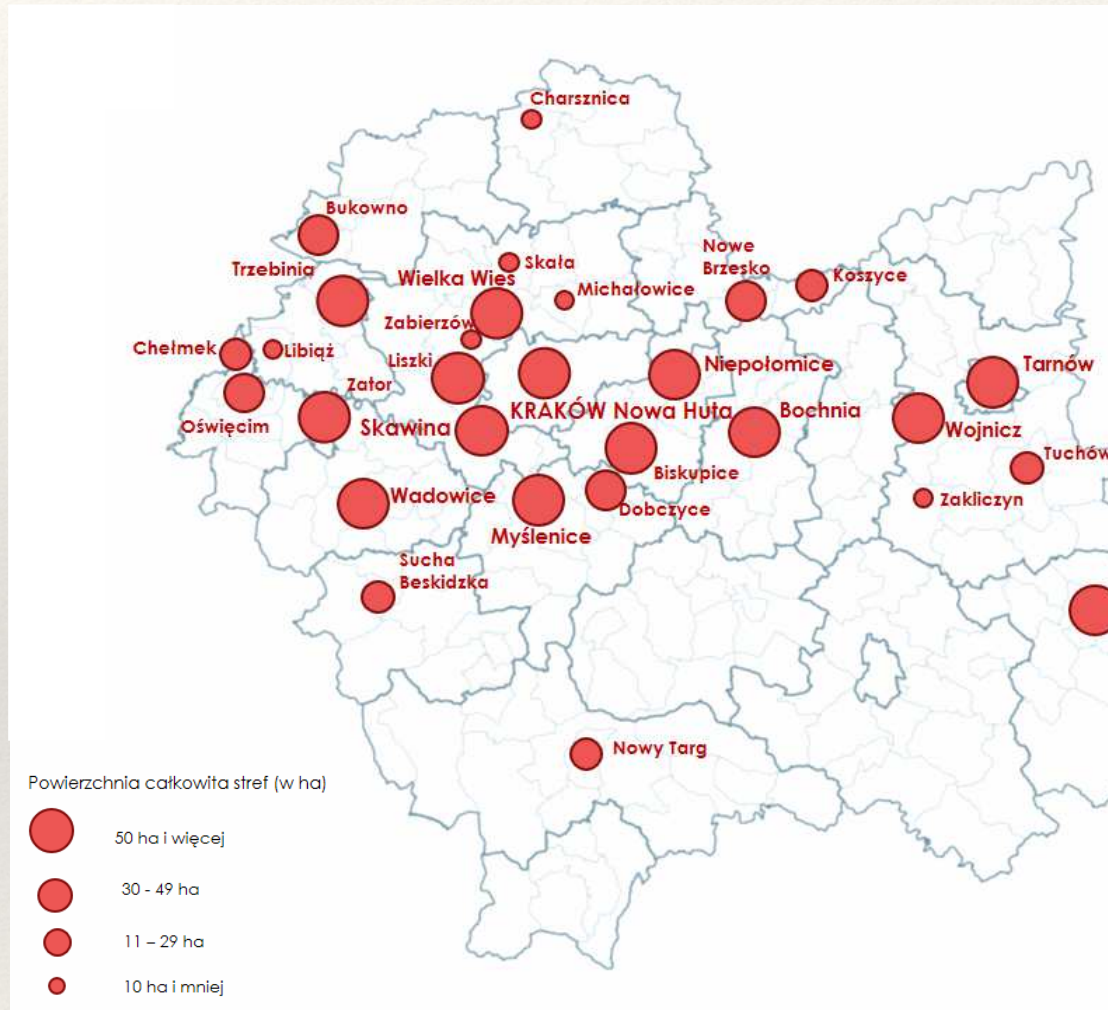
Lokalizacja SSE i SAG

Strefy Specjalnych Stref Ekonomicznych - 2016

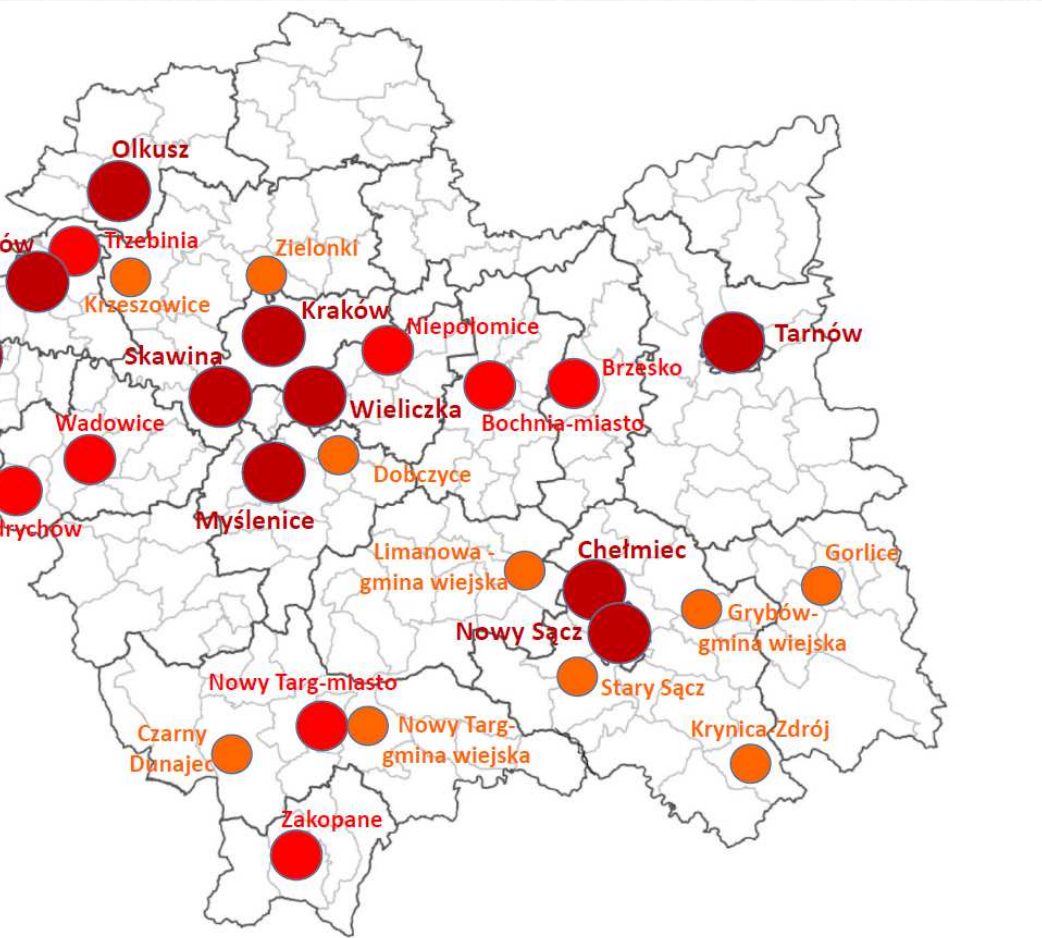
Opracowanie własne UMWM na podstawie danych z Krakowskiej SSE oraz <https://europark.arp.pl/o->

Strefy Aktywności Gospodarczej w gminach

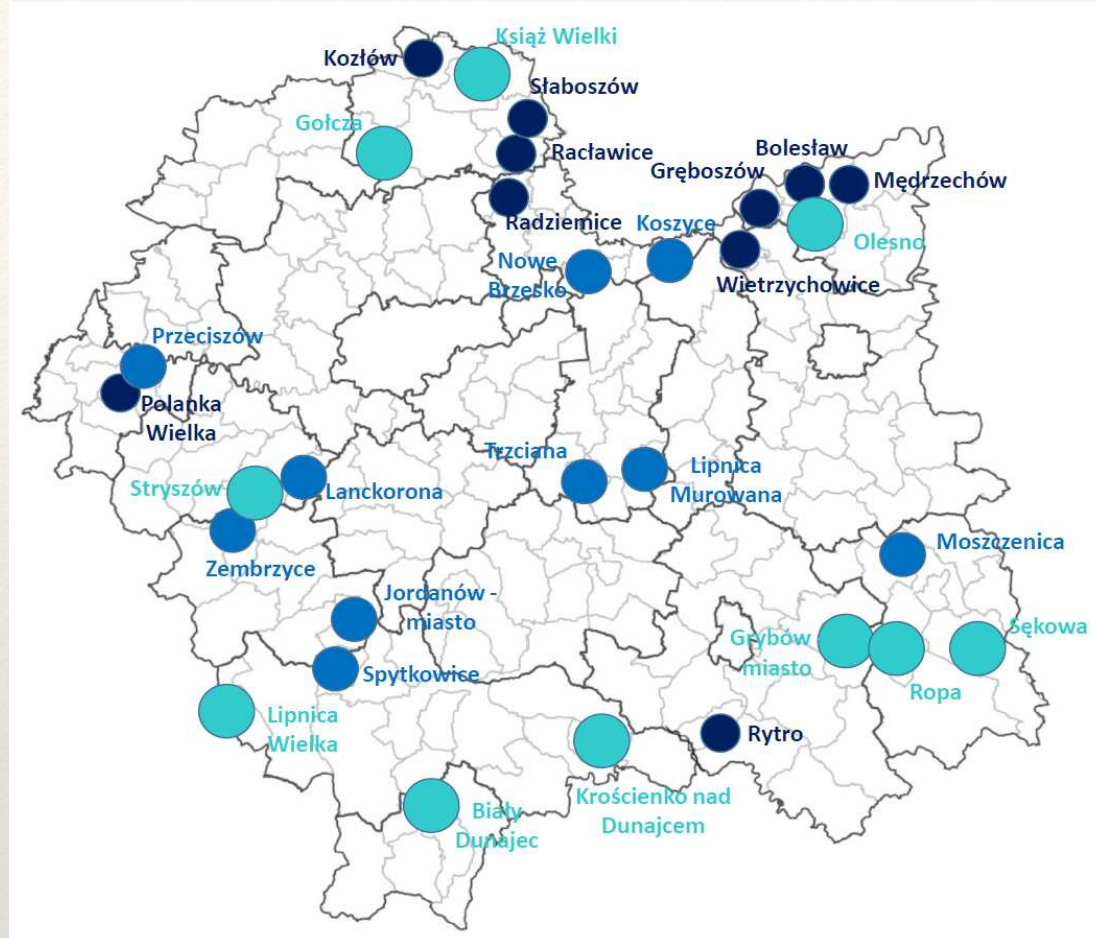

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Strefy Aktywności Gospodarczej w Małopolsce. Aktualny stan i plany (2013) Raport oraz Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych dla Krakowskiego Obszaru metropolitalnego (2015).

Gminy „bogate”

Gminy „biedne”

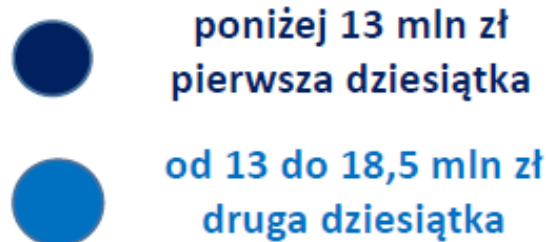
ty

od 130 mln do 4, 13 mld zł
pierwsza dziesiątka

od 90 mln do 130 mln zł
druga dziesiątka

160 1 1 20 1 1

Budżety

Wytracanie gruntów rolniczych

Powierzchnia użytków rolnych (wg poszczególnych danych GUS)

Źródło danych	1996	2002	2004	2010	2014	Zmiana w latach 2002-2014 (%)
BDL: badania roczne	899 990	878 713	774 566	595 034	539 229	– 38,6 %
BDL: dane GUGiK pochodzące z ewidencji gruntów i budynków	-	936 102	939 919	937 040	924 340	– 1,3 %
BDL: powszechny spis rolny	882 480	783 954	-	659 326	-	– 15,9 %

BDL: Bank Danych Lokalnych

Pozycja Małopolski w rolnictwie

Udział wybranych artykułów rolnych w produkcji krajowej

	Produkt	2005		2010		2014	
		[%]	m-ce w rankingu woj.	[%]	m-ce w rankingu woj.	[%]	m-ce w rankingu woj.
Produkcja roślinna	Zboża	3,2	(12)	2,4	(15)	2,7	(15)
	Ziemniaki	8,4	(6)	6,5	(6)	8,0	(5)
	Buraki cukrowe	0,7	(16)	0,4	(15)	0,6	(15)
	Rośliny oleiste	0,6	(15)	0,5	(16)	0,9	(15)
	Warzywa gruntowe	12,8	(2)	10,3	(6)	12,3	(3)
	Owoce z drzew	5,5	(5)	4,3	(5)	4,1	(5)
Produkcja zwierzęca	Żywiec wołowy	5,9	(7)	7,3	(5)	3,9	(10)
	Żywiec wieprzowy	3,2	(10)	2,9	(11)	2,7	(11)
	Żywiec drobiowy	3,9	(11)	2,2	(16)	1,5	(15)
	Mleko krowie	4,4	(8)	3,0	(9)	2,8	(9)
	Jaja kurze	6,5	(3)	4,55	(6)	5,5	(5)

Katastrolia smogowa

**Łopolska w europejskiej czołówce najbardziej
nieczyszczonych regionów**

czne przekroczenia poziomów dopuszczalnych:

System PM10 - 90 gmin (1,6 mln osób)

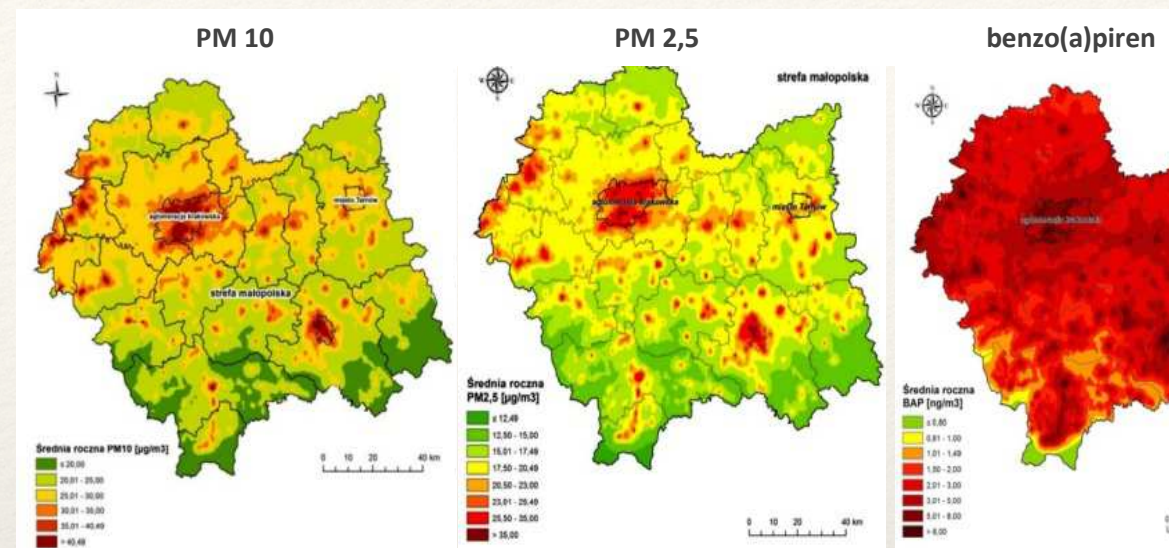
**benzo(a)pirenem - całe województwo
(ponad 3 mln osób)**

Źródła zanieczyszczeń powietrza:

2% - niska emisja

5% - zakłady przemysłowe

% - komunikacja

Progniza ostrzegawcza 2030

Europejskiej Agencji Środowiska (EEA); 2015r.

zrost powierzchni obszarów
jętych prawną ochroną przyrodniczo-
ajobrazową

0,8 tys. ha (52% pow. woj.)

czego

,3% pow. posiada uchwalony plan ochrony
a 12% pow. trwają prace projektowe

ppzpm 2003 r. wskazano 224 obszarów
o utworzenia parków kulturowych

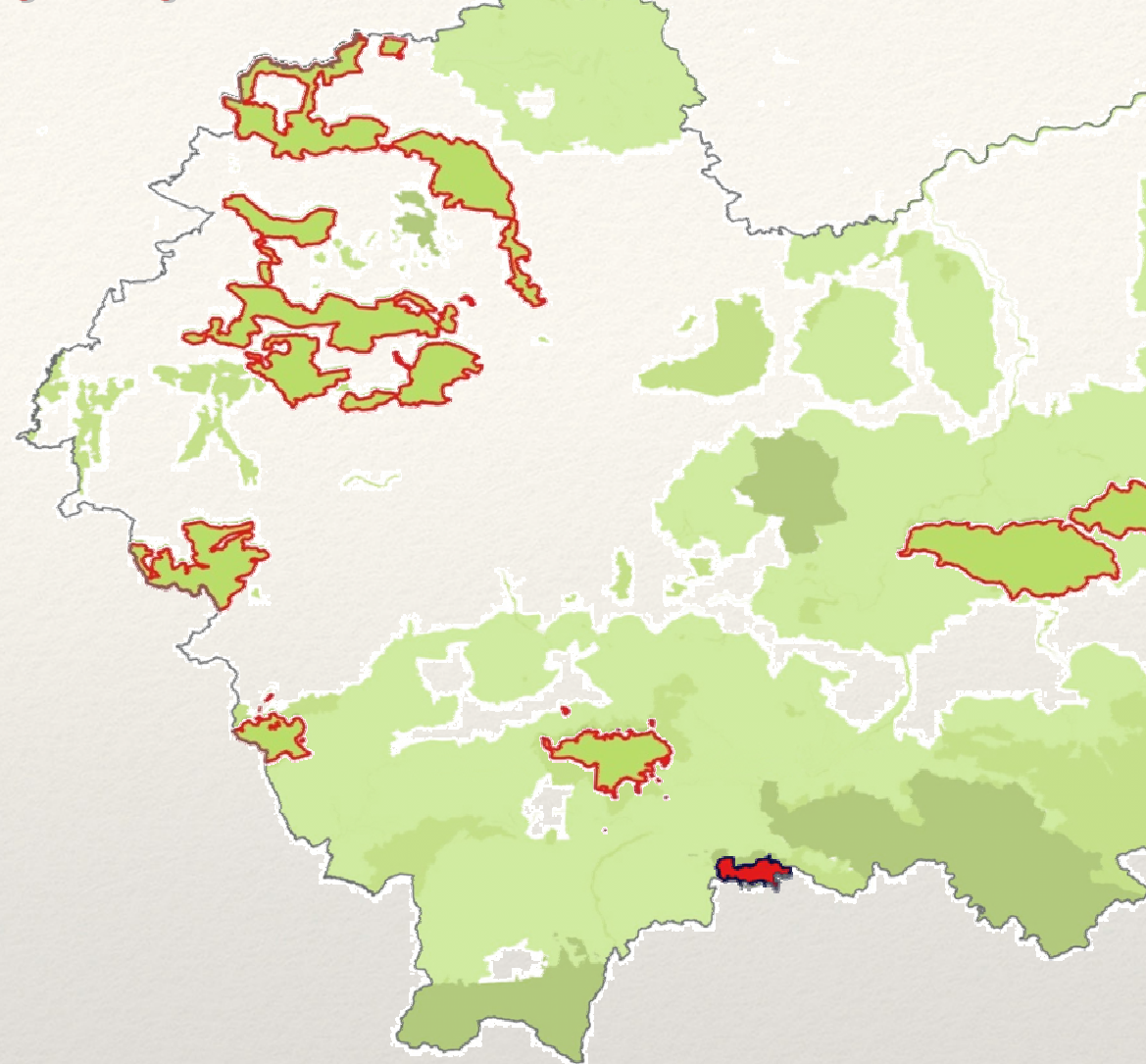
o 2015 r. podjęto próby tylko w Krakowie
Zakopanem:

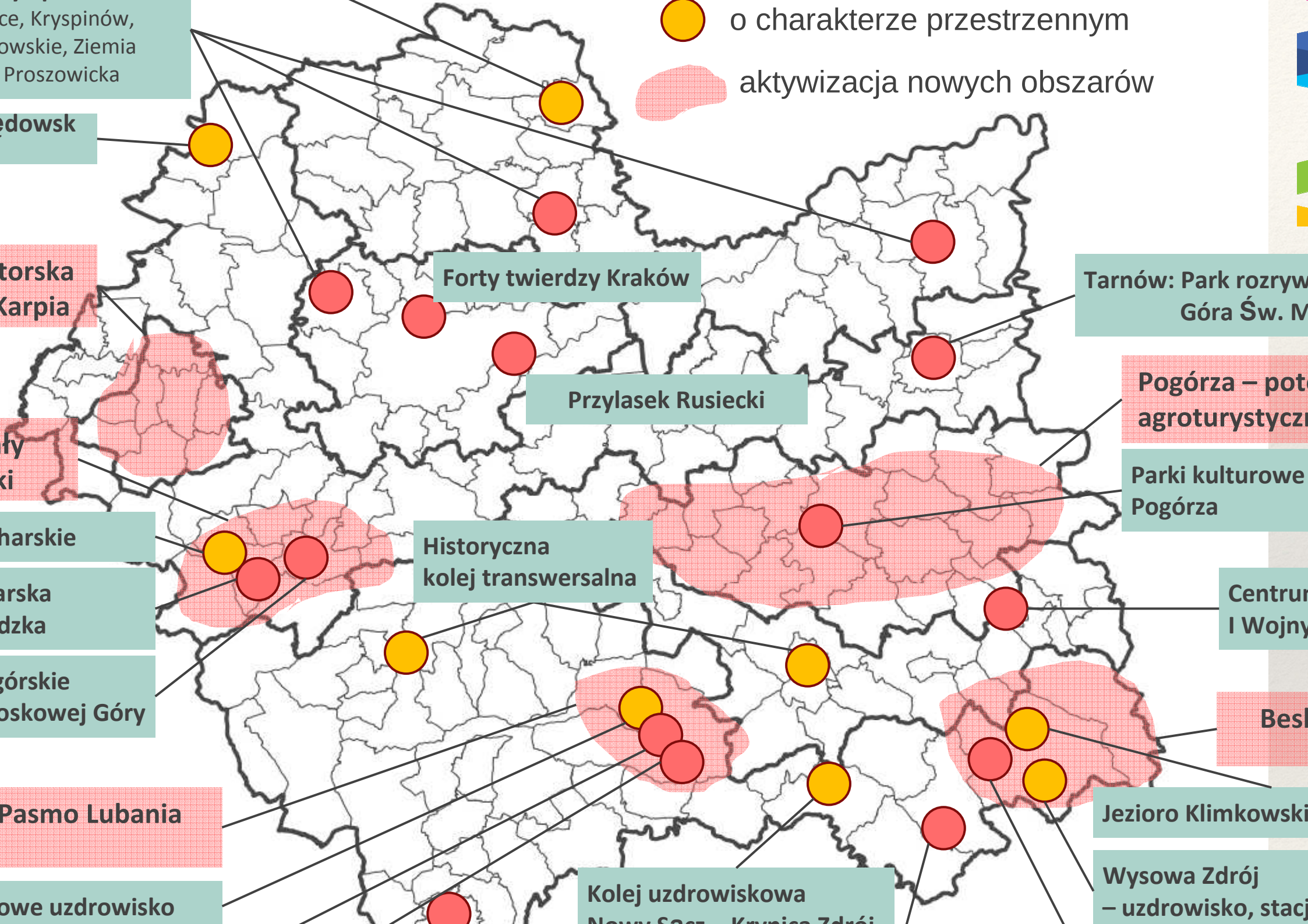
Park Kulturowy Kotliny Zakopiańskiej

Wierzyński Park Kulturowy

(chwała uchylona)

Park Kulturowy Stare Miasto

Ruch turystyczny w Małopolsce

Liczba turystów korzystających z obiektów noclegowych w województwie małopolskim oraz w Polsce (w tys.)

LICZBA TURYSTÓW NOCUJĄCYCH W MAŁOPOLSCE (w tys.)							
	2004	2006	2008	2010	2012	2014	2015
Turyści krajowi	1 580	1 699	1 882	1 977	2 398	2 557	2 857
Turyści zagraniczni	726	935	829	896	1 072	1 191	1 218
Małopolska Turyści ogółem	2 305	2 634	2 711	2 873	3 470	3 748	4 075 zmiana w stosunku do 2004 roku - 77%
Polska Turyści ogółem	15 746	17 512	19 556	20 461	22 635	25 084	26 942

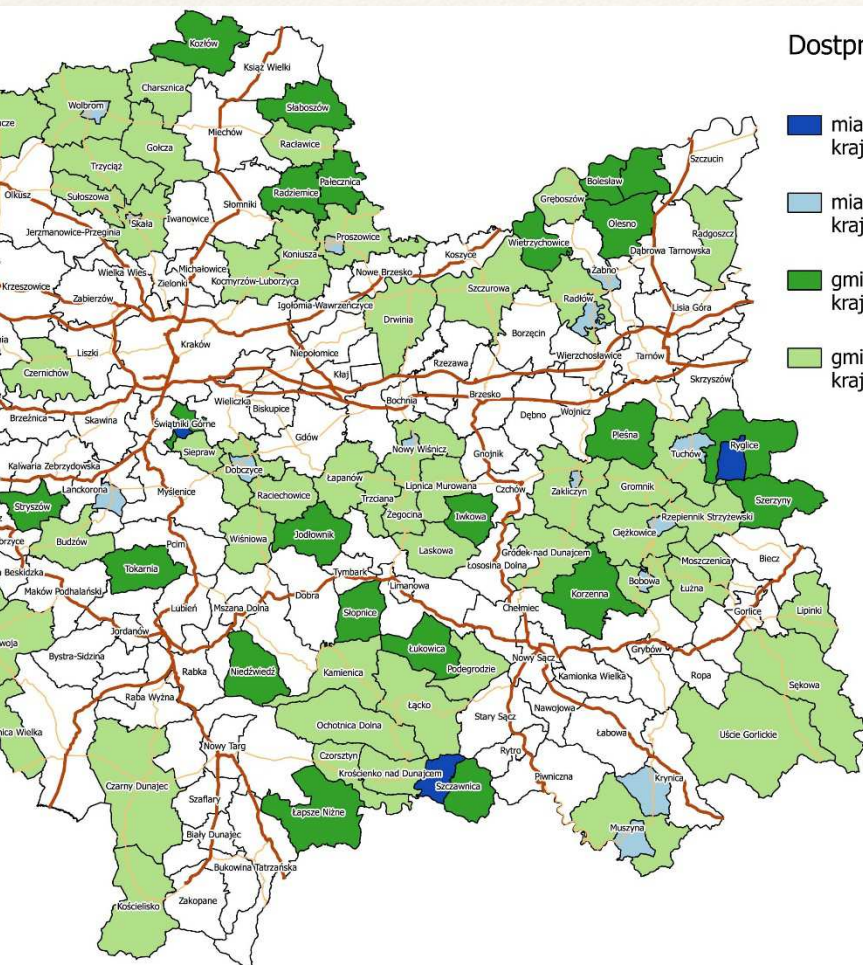
Źródło: opracowanie na podstawie danych BDL GUS

Baza hotelowa

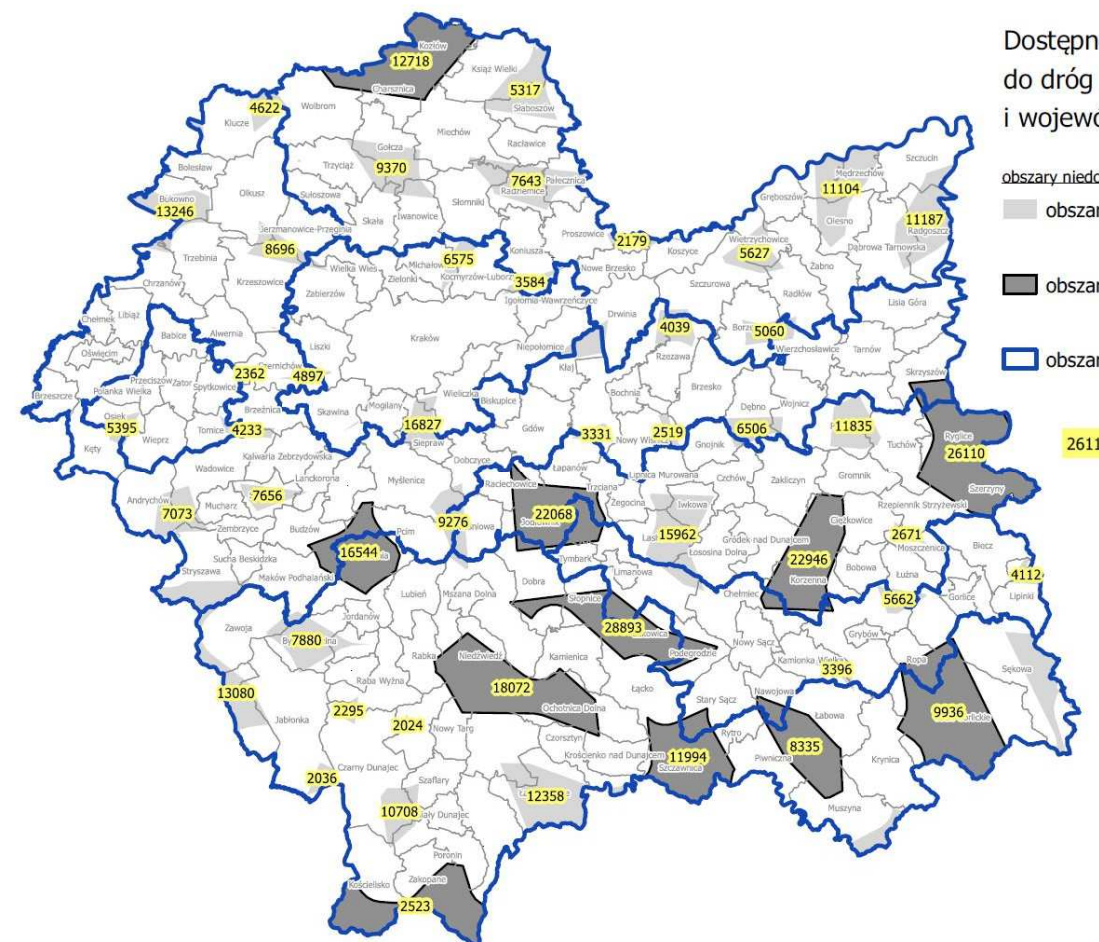
Obiekty hotelarskie w latach 2004 – 2014

Obiekty	2004	2006	2008	2010	2012	2014
hotele	142	195	244	276	307	330
motele	13	13	14	12	11	9
pensjonaty	39	55	67	70	75	85
kempingi	9	10	10	11	11	10
domy wycieczkowe	13	10	9	7	7	5
schroniska	5	22	21	23	23	23
schroniska młodzieżowe	5	5	5	6	6	6
razem	226	310	370	405	440	468

Źródło: opracowane na podstawie Raportu Województwa Małopolskiego 2015, UMWM

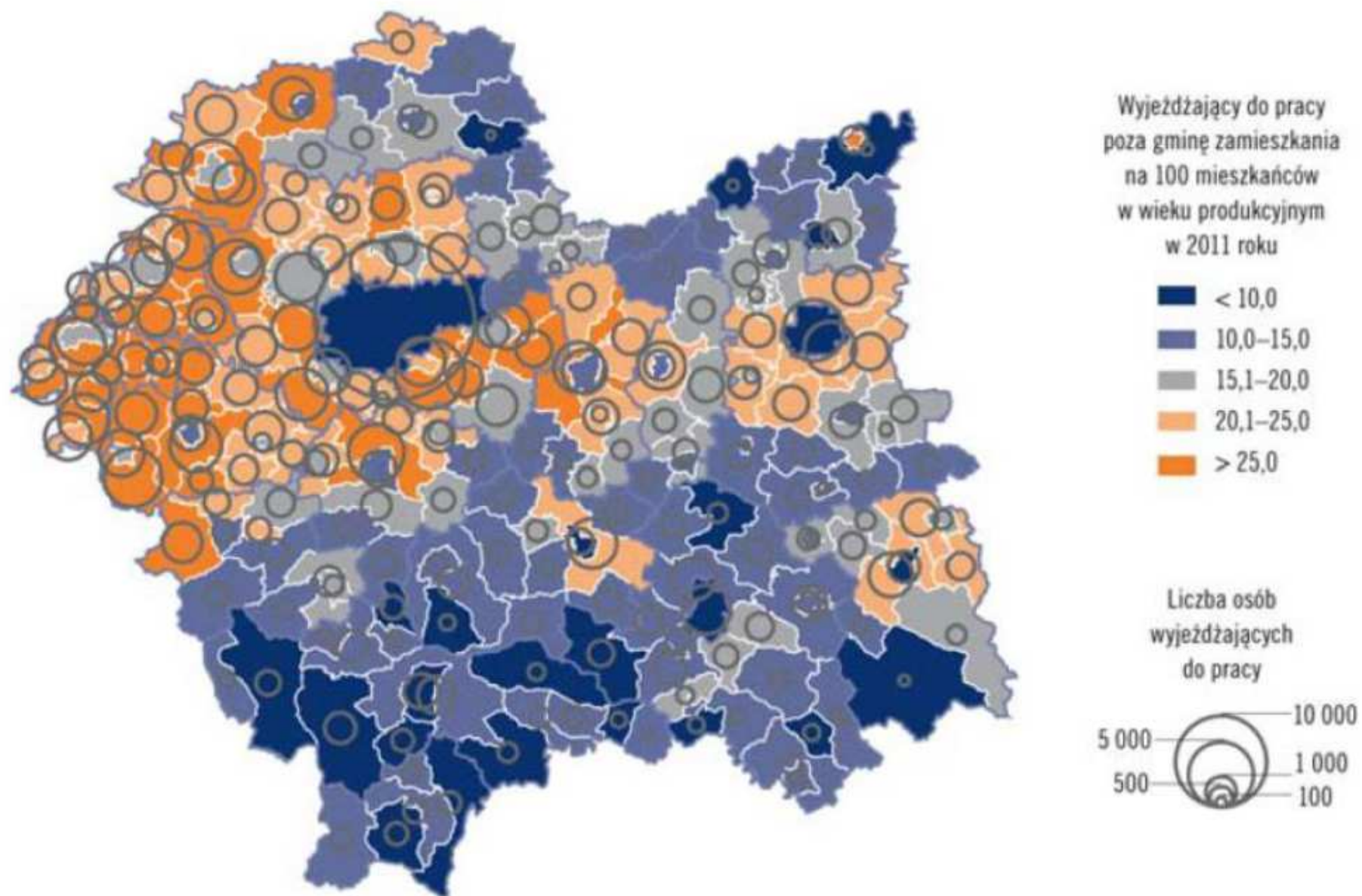

Dostępność komunikacyjna do głównych dróg w Małopolsce

Dostępność komunikacyjna do dróg krajowych i wojewódzkich

w 2011 r.

Źródło: Dojazdy do pracy w województwie małopolskim 2006–2011, oprac. Guzik R., 2015, Wojewódzki Urząd Pracy

Liczba ludności Małopolski korzystających z infrastruktury wodociągowej i kanalizacyjnej

Sieć	Obszar	2004	2009	2014
Wodociągi	miasto	90,5	93,9	95,1
	wieś	52,4	57,2	66,7
Kanalizacja	miasto	81,8	84,3	87,1
	wieś	13,7	20,5	33,9

Stosunek długości sieci kanalizacyjnej do wodociągowej

Poprawienie stanu środowiska i podniesienie jakości krajobrazu przy zapewnieniu warunków do wzrostu gospodarczego i poprawy jakości życia mieszkańców poprzez bardziej efektywną gospodarkę przestrzenną.

Kierunki polityki przestrzennej

Poprawa struktury przestrzennej i zmniejszanie różnic wewnątrzregionalnych.

Kształtowanie przestrzeni rolniczej i terenów wiejskich.

Wzmocnienie systemu zasobów przyrodniczych oraz poprawa gospodarki środowiskiem.

Działania na rzecz jakości krajobrazu, architektury i ochrony środowiska kulturowego.

Podniesienie atrakcyjności turystycznej województwa.

Rozwój systemów transportu.

Rozwój systemów infrastruktury technicznej.

Podniesienie odporności na katastrofy naturalne i obronność.

metropolitalny – Kraków

regionalny – Tarnów, Nowy Sącz, Nowy Targ-Zakopane, Oświęcim-Chrzanów

powiatowy

miasteczki

gminny

gwarancja dostępu do usług wyższego rzędu

zainstalowanie ośrodków usługowych w:

instytucje i obiekty z zakresu kultury,

infrastruktury społecznej,

rekreacyjnej,

rozrywkowej,

światła.

gwarancja dostępu komunikacyjnego

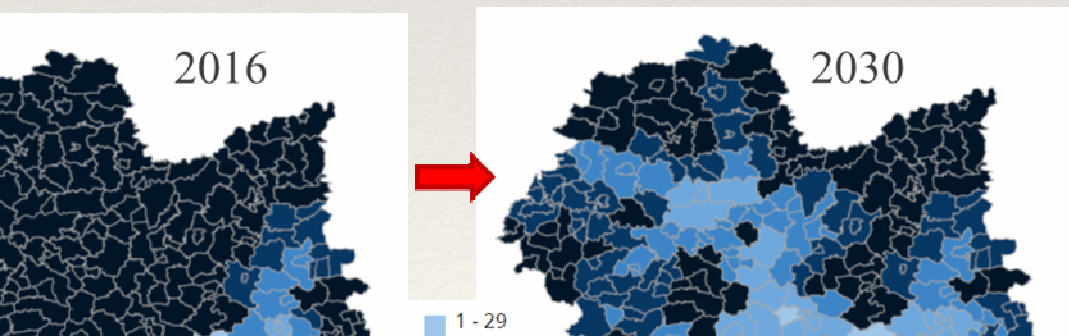
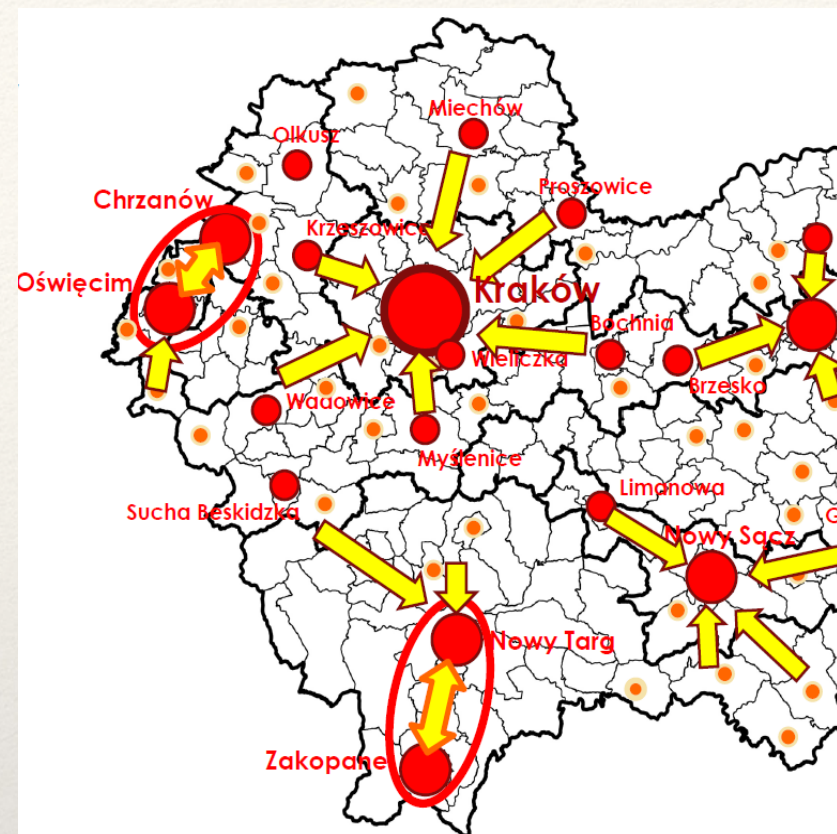
budowa połączeń drogowych między Krakowem a Nowym

Targiem oraz Krakowem a Nowym Sączem i Zakopanem

budowa połączenia kolejowego „Podłęże-Piekietko” w celu

zapewnienia dostępu Nowego Sącza oraz Nowego Targu

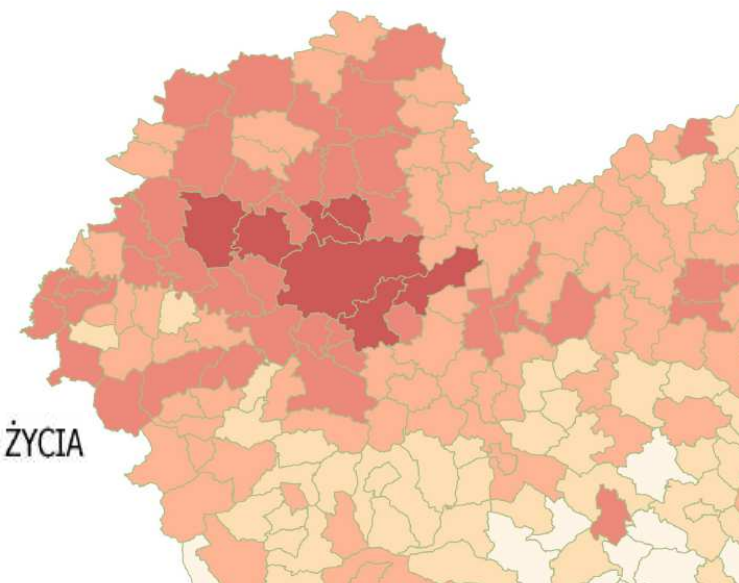
do Krakowa

INDEKS JAKOŚCI ŻYCIA

7 - 11

11 - 13

Jakość przestrzeni rolniczej

- ochrona gleb najwyższej jakości
- niezbędne scalenia na terenach predysponowanych
- ochrona gleb przed erozją oraz melioracje użytków rolnych
- zadrzewienia śródpolne – „program miedza”
- mikroretencja - „program sadzawka”

Instytucje, działania rozwojowe

- wzmocnienie rynku zbytu poprzez powstanie giełdy rolniczej (np. w powiecie proszowskim)
- przywrócenie wypasu zwierząt gospodarskich
- rozwój gospodarstw agroturystycznych i edukacyjnych
- rybactwo:
 - modernizacja, odbudowa stawów rybackich
 - rozbudowa przetwórstwa rybnego
 - wsparcie produkcji rybackiej

Przyjazna przestrzeń wiejska

- wspieranie tworzenia wiejskich przestrzeni publicznych
- objęcie znacznej ilości wsi programem odnowy wsi
- wielofunkcyjny rozwój wsi, w tym tworzenie miejsc pracy poza rolnictwem

Wzrost znaczenia ochrony przyrody, jako systemu:

ochrona obszarów węzłowych (OW)
 zapewnienie łączności ekologicznej pomiędzy OW czyli:
 planowanie sieci ekologicznych powiązań głównych
 i lokalnych
 ochrona lasów przed pomniejszaniem powierzchni
 "mładzaniem" [ekologiczne gospodarowanie
 lasami]
 ochrona górskich hal i pastwisk przed zalesianiem,
 budową i zniszczeniem
 ochrona terenów podmokłych, małych zbiorników
 wodnych, starorzeczy, terenów źródłiskowych

Wzrost znaczenia ochrony przyrody i krajobrazu:

planowanie planów ochrony dla wszystkich PK
 wyznaczenie 7 nowych parków krajobrazowych
 wykorzystanie turystyki do edukacji i promocji wartości
 przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych

Powódź

- Zwiększenie retencyjności zlewni:
 - realizacja Planu Zarządzania Ryzykiem Powodziowym
 - wspieranie działań na rzecz mikroretencji
 - realizacja programu strategicznego przeciwdziałania suszy
 - uwzględnianie w planowaniu przestrzennym map ryzyka powodziowego

Osuwiska

- Wykorzystanie wyników programu Ośłony Przeciwośuwiskowej [SOPO] w planowaniu przestrzennym
- Wsparcie dla gmin ograniczających zainwestowanie na terenach osuwiskowych

LEPSZANIE JAKOŚCI ŚRODOWISKA – DZIAŁANIA

wietrze:

zmniejszanie zanieczyszczeń niskiej emisji – program antysmogowy,
korytarz transportu publicznego z wykorzystaniem taboru elektrycznego w planowaniu przestrzennym utrzymanie korytarzy przewietrzania w terenach zurbanizowanych,
rozwijanie modelu energetyki rozproszonej z wykorzystaniem OZE.

Woda:

rozwinięcie wyposażenia obszarów w sieci kanalizacyjne i wodociągowe,
rozbudowa systemów kanalizacyjnych, przede wszystkim w obszarach ochrony przyrodniczej i uzdrowiskach,
renaturalizacja dolin rzecznych – odtwarzanie naturalnej obudowy biologicznej rzek i potoków.

Gospodarka odpadami:

zmniejszenie ilości składowanych odpadów, poprzez:

- rozbudowę systemu selektywnego gromadzenia odpadów i ich recykling,
- budowę instalacji do termicznego przetwarzania odpadów.

Rekreacja:

znaczenie stref ciszy w Obszarach Węzłowych i w rejonach tras migracji zwierząt oraz wzdłuż turystycznych szlaków pieszych, rowerowych, konnych.
przygotowanie terenów dla uprawiania sportów motorowych z wykorzystaniem terenów przemysłowych i poeksploatacyjnych.

OBRAZ

• prowadzenie audytu
• obrazowego
• tworzenie nowych parków krajobrazowych
• tworzenie planów ochrony
• terenach krajobrazowych i w strefach
• chronionego krajobrazu
• ograniczenie reklamy zewnętrznej:
• ograniczenie reklamy wielkopowierzchniowej
• wzdłuż głównych dróg regionu
• ograniczenie reklamy wielkopowierzchniowej
• w krajobrazowych
• wyznaczenie ograniczenia reklam i szyldów
• wzdłuż parków kulturowych

OCHRONA DZIEDZICTWA

- rewitalizacja centrów historycznych miast Małopolski
- ustanowienie grupy parków kulturowych wokół czołowych zabytkowych zespołów urbanistycznych
- działania rewitalizacyjne w ramach programu odnowy wsi
- rewitalizacja parków dworskich

ARCHITEKTURA

- promowanie przy pomocy na wystaw i wydawnictw wartościowych rozwiązań urbanistycznych i architektonicznych
- promowanie dobrych wzorców małej architektury i ogrodzeń
- przyjęcie zasady wspierania jedynie tych inwestycji lokalnych, których projekt zostały wyłonione w drodze konkursów

TRANSPORT DROGOWY

integracja sieci transportu drogowego z pozostałymi sieciami;
modernizacja parametrów dróg do jednorodnych standardów
poszczególnych klas;
zwiększenie dostępności transportowej poprzez budowę połączeń
autostradą A4;
poprawa bezpieczeństwa i komfortu mieszkańców miast poprzez
nową obwodnicę;
poprawa oznakowania i informacji drogowej dla siatki dróg lokalnych;

TRANSPORT KOLEJOWY, LOTNICZY I WODNY

zbudowa kolei aglomeracyjnej;
integracja sieci transportowych kolejowych i drogowych (P&R);
budowa nowego połączenia kolejowego Krakowa z południową
polską (wzmocnienie atrakcyjności połączeń z Krakowa
Zakopanego i Nowego Sącza oraz połączeń z południem Europy);
zbudowa MPL Balice (budowa drugiego pasa startowego);
uchomienie szlaku wodnego Górnej Wisły (?).

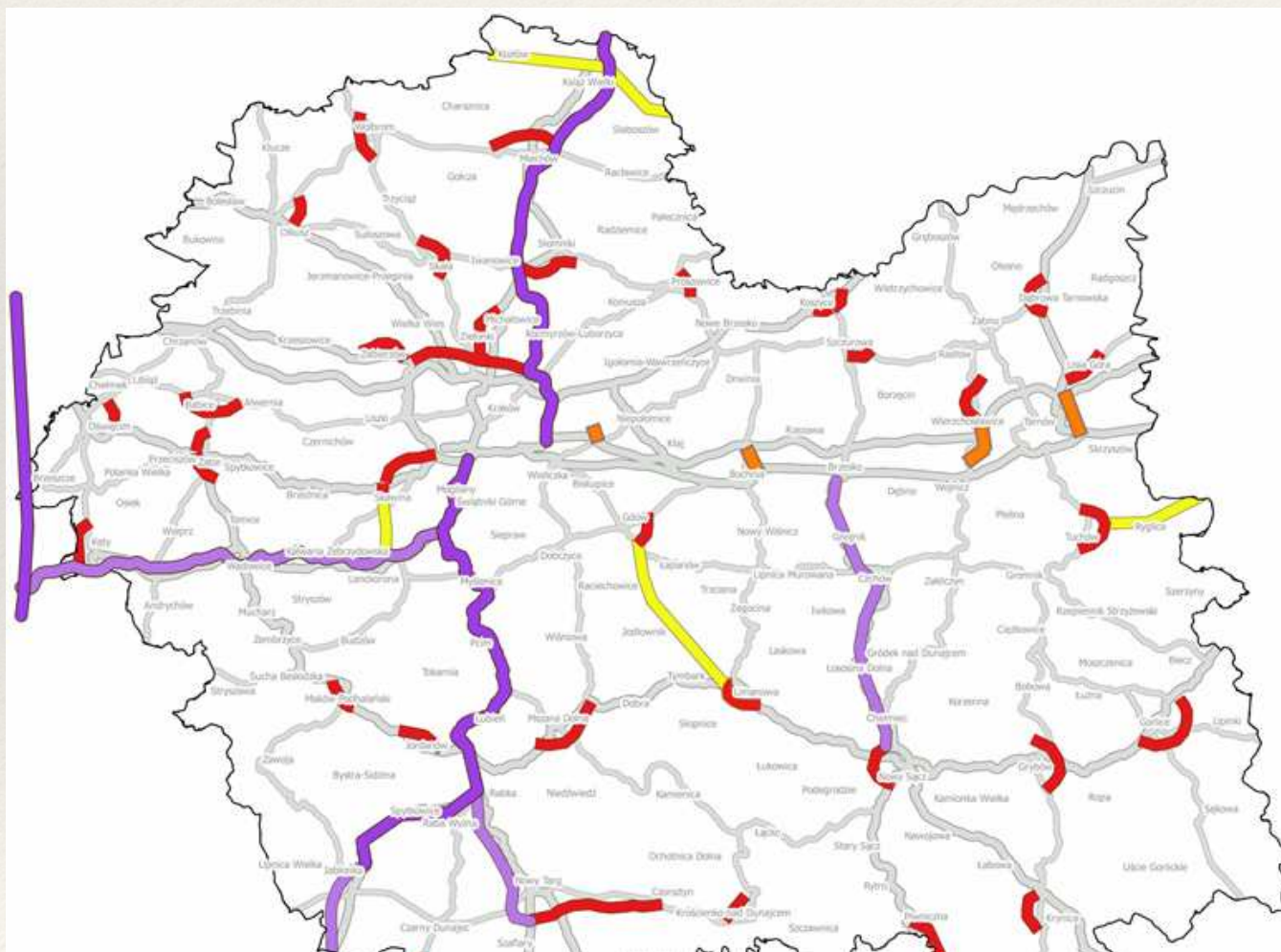
WSKAŹNIKI REALIZACJI

Liczba par pociągów regionalnych

Liczba parkingów P&R przy pętlach tramwajowych/przy stacjach kolei aglomeracyjnej

Liczba mieszkańców w ramach „wysp niedostępności” drogowej *

*oddalenie ponad 4 km od dróg wojewódzkich i krajowych

Powiązania międzyregionalne		57 +	Rabka Zdrój – Nowy Targ BDI	
			Brzesko – Nowy Sącz	
Obwodnice	GDDKiA		Dąbrowa Tarnowska	
			Gorlice	
			Kraków	
			Limanowa	
			Mszana Dolna	
			Nowy Sącz	
			Nowy Targ	
			Piwniczna	
			Skawina	
			Tuchów	
	ZDW		Zabierzów	
			Zator	
			Babice	
			Chochołów	
			Gdów	
			Grybów	
			Jordanów	
			Kęty	
			Koszyce	
			Krośnice n. Dunajcem	
			Krynica	
			Liśń Góra	
			Maków Podhalański	
			Miechów	
			Muszyna	
			Olkuś	
			Oświęcim	
			Proszowice	
			Skała	
			Słomniki	
			Szczurowa	
			Waksmund	
	Wierchosławice			
	Wolbrom			
	Zakopane			
	Zator			

ENERGETYKA

budowa i modernizacja sieci

zwiększenie udziału energii odnawialnej w bilansie województwa

termomodernizacja budynków użyteczności publicznej

na obszarach uzdrowiskowych zmiana systemów grzewczych na obniżające

zanieczyszczenie powietrza

rozdzielną sieć ciepłowniczą o średnicy $\varnothing$ 1000 przez północną Małopolskę i gazyfikacja miejscowości południowej Małopolski

nowe spalarnie biomasy i biogazownie

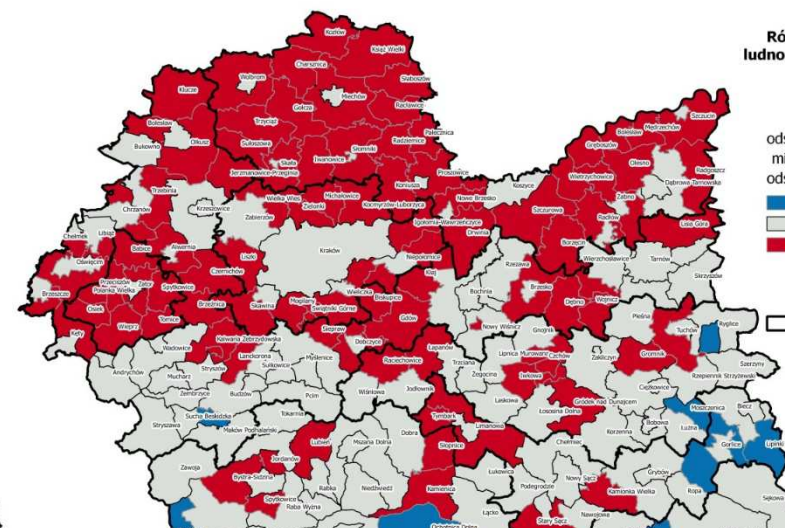
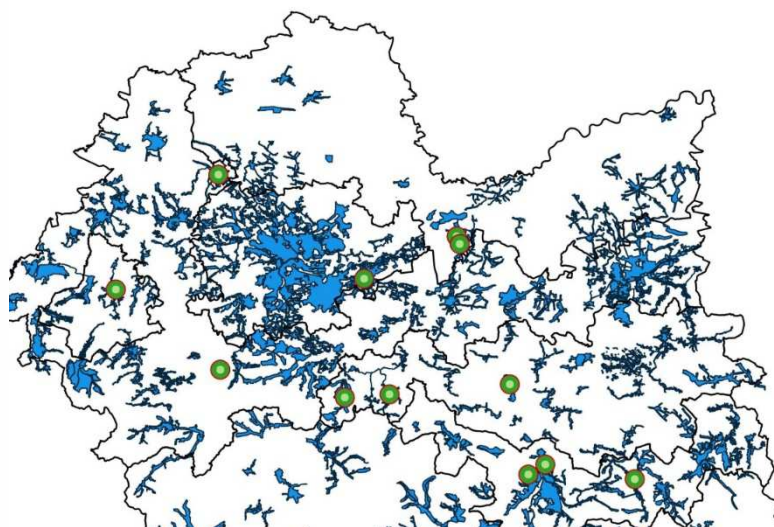
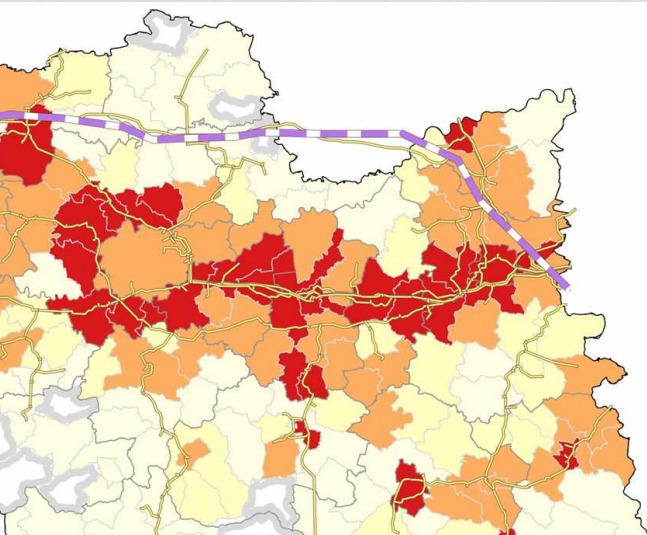
INFRASTRUKTURA WODNO-ŚCIEKOWA

zwiększanie odsetka ludności korzystających z kanalizacji w odniesieniu

do ludności korzystających z wodociągów

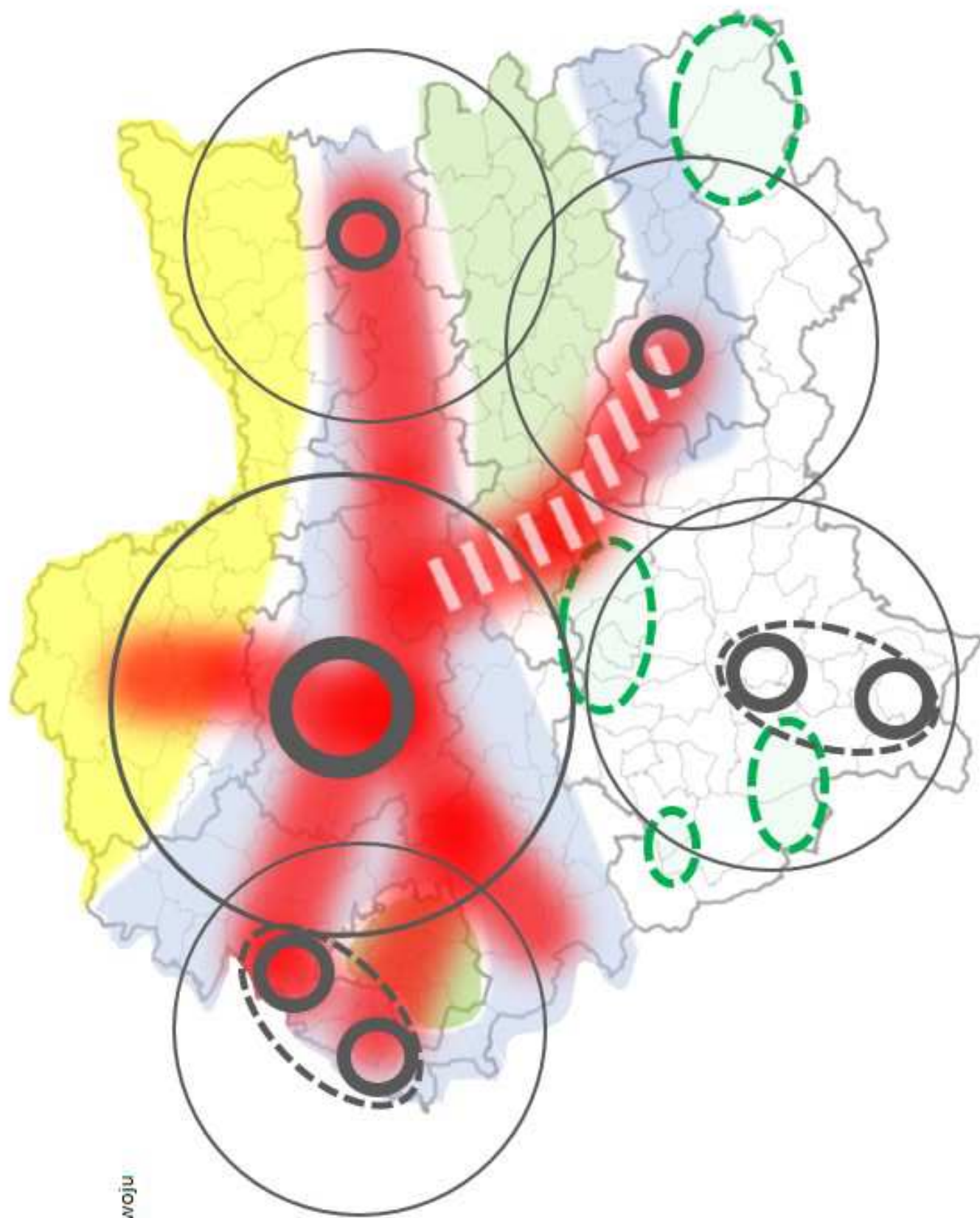
modernizacja sieci wodociągowej zapobiegająca stratom przesyłowym

budowa oczyszczalni ścieków na obszarach aglomeracji wodnych

Synteza

obszary przyspieszonego rozwoju

nowe obszary turystyczne

obszary wzmożonej
ochrony krajobrazowej

obszary intensyfikacji
produkcji rolniczej

zasięg oddziaływania SKA

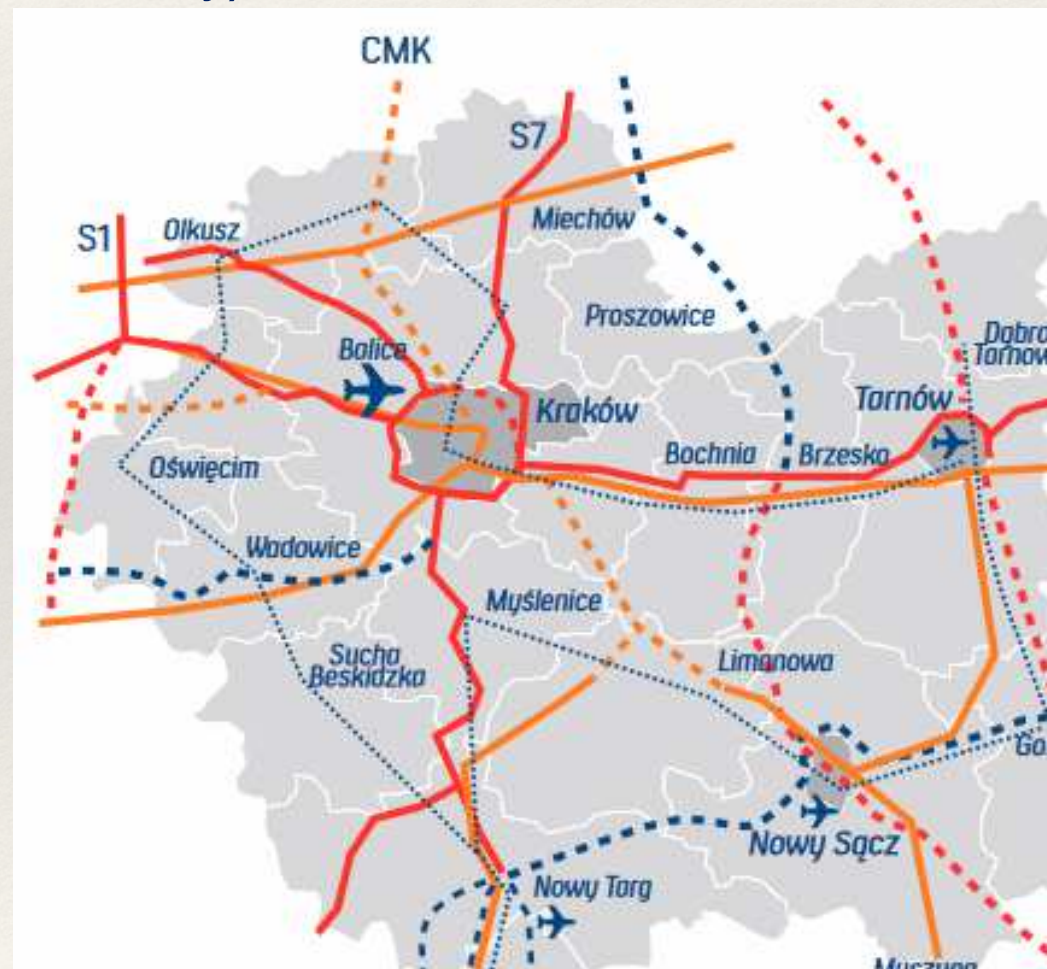
ośrodki

duopol

obszar oddziaływania
ośrodka

Innowacje wprowadzone projektem planu

1. Nowy układ sieci drogowej
(inny niż w Strategii Rozwoju Małopolski).
2. Podkreślenie znaczenia szybkich kolei aglomeracyjnych.
3. Koncepcja rozbudowy systemu parków krajobrazowych.
4. Przestrzenny wymiar polityki miejskiej
(wskazanie miast do interwencji i wzmocnienia ich funkcji).
5. Podział województwa na obszary funkcjonalne
– obszary polityk rozwojowych.
6. Nowe obszary aktywizacji turystycznej.

Legenda

- główny układ drogowy - istniejący i w budowie
- - - uzupełnienie istniejącego i budowanego układu drogowego (koncepcja dróg ekspresowych)
- - - uzupełnienie istniejącego i budowanego układu drogowego (koncepcja dróg krajowych i regionalnych)
- istniejące, główne powiązania kolejowe

Wielkie projekty, które zmienią Małopolskę 2017-2030

Kluczowe projekty wdrażające PZPW

Zadania drogowe

- ❖ Beskidzka Droga Integracyjna
- ❖ Droga S7 Warszawa – granica województwa świętokrzyskiego oraz północne obejście Krakowa
- ❖ droga ekspresowa Brzesko – Nowy Sącz

Zadania transportowe

- ❖ szybka kolej aglomeracyjna
- ❖ Linia kolejowa Podłęże – Piekietko + modernizacja linii Nowy Sącz – Chabówka
- ❖ nowy pas startowy w Balicach

Zintegrowane projekty inwestycyjne

- ❖ „Nowa Huta Przyszłości”
- ❖ zagospodarowanie otoczenia Jeziora Mucharskiego
- ❖ Airport City

Programy na rzecz środowiska i krajobrazu

- ❖ program antysmogowy dla regionu
- ❖ audyt krajobrazowy i utworzenie nowych parków krajobrazowych
- ❖ redukcja reklamy zewnętrznej

Dziękuję za uwagę.